

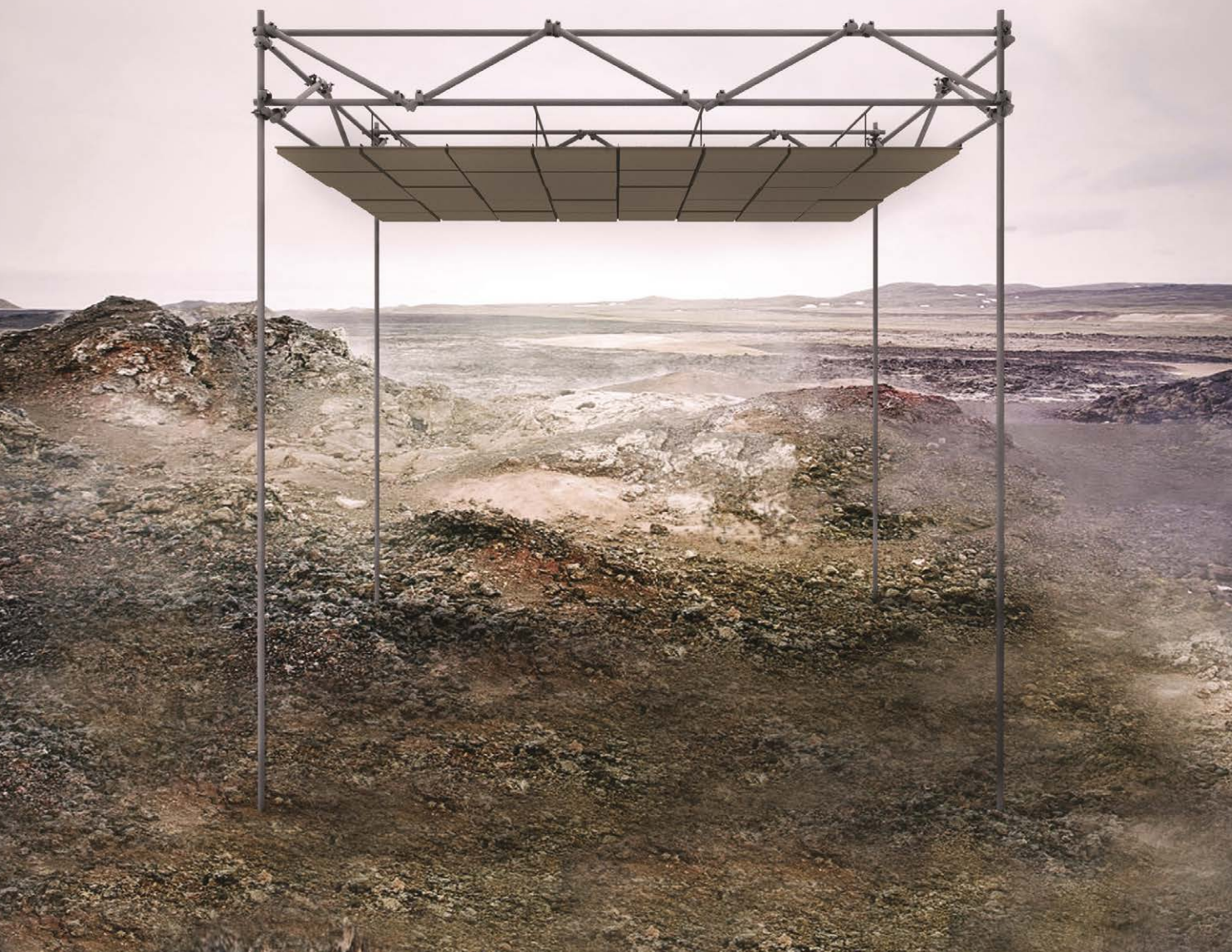

au

arkkitehtiutiset

STEP FOR GRIDS

paroc.fi/stepforgrids

HENNA HELANDER

SAFAn puheenjohtaja

Matkalla arkkitehtuurin suurvallaksi

// Tällä ei ole vielä kukaan tajuttu, että Aallon vetovoiman avulla Suomesta voitaisiin tehdä arkkitehtuurin ja designin suurvalta”, julisti Suomen päälehti *Helsingin Sanomat* 4.2.2018, kirjoittajana **Jaakko Lyytinen**.

Ei ole vielä, mutta ehkä nyt on sen aika.

Samaisella viikolla Helsingin pormestari **Jan Vapaavuori** totesi asuntoalan seminaarissa Asuntomarkkinoilla, että rakennamme kestäväää kaupunkia myös tuleville sukupolville, joten laatu on tärkeämpää kuin määrä.

Suomella on **Alvar Aalto**, ja suomalaisella arkkitehtuurilla on hyvä maine. Pieni maa maailman mittakaavassa, ja silti tuhanne arkkitehtuurimatkaajat ja muut turistit tulevat vuosittain katsomaan pohjoisen valon maan rakennettua ympäristöä.

Entä tulevaisuus? Mitä on suomalainen arkkitehtuuri huomenna, ja millaisissa olosuhteissa sitä syntyy? Olemmeko siirtymässä numeromääritelmistä ja teknisistä tavoitteista pikku hiljaa kohti monipuolisempaa ajattelua, joustavampia prosesseja ja ennen kaikkea parempaa rakennettua ympäristöä?

Arkkitehteilla on paljon annettavaa. Meidät on koulutettu etsimään ratkaisuja monitahoisiin ongelmiin. Toisaalta arkkitehtien osaamista hyödynnetään rakennuslalla laajemmin kuin perinteisessä rakennus- ja kaupunkisuunnittelussa. Toisaalta ei. Suunnittelun puolella arkkitehdit otetaan mukaan aivan liian myöhään. Rajat on asetettu eilispäivän tarpeiden ja ratkaisujen perusteella.

Jotta arkkitehdit pääsevät tekemään yhdessä insinöörien ja tuotannon kanssa innovatiivista suunnittelua, tarvitaan tuote, jossa rajoja ei ole vielä paalutettu, kuten vuoden betonirakenteeksi valittu jätteen koontiasema. Perinteisten rakennusten kohdalla kysyntää uusille ratkaisuille on harvoin. Vain kirkko-arkkitehtuurissa on jäljellä ymmärrys rakennuksen symbolisesta merkityksestä ja sen luoman identiteetin tärkeydestä.

TUOMAS UUSHEIMO

MITÄ ON SUOMALAINEN ARKKITEHTUURI HUOMENNA, JA MILLAISISSA OLOSUHTEISSA SITÄ SYNTYY?

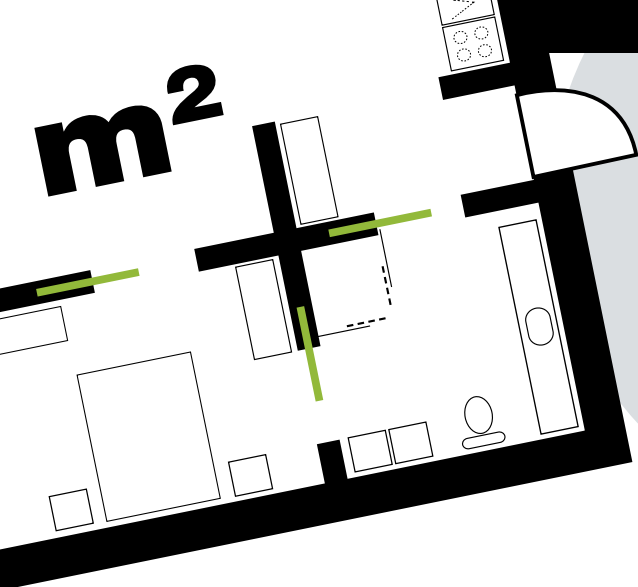
Kustannuksista ja yksipuolisesta rakentamisesta on toistuvasti syytetty normistoa. On ihmetelty, mikseivät arkkitehdit suunnittele rohkeammin. Väittäisin, että ongelma on ennen kaikkea äärimmilleen viritetyssä tuotantoprosessissa, jossa uudet ratkaisut nostattavat häiriöitä ja kustannuksia. Sinänsä kukaan tuskin vastustaa uutta kiinnostavaa arkkitehtuuria. Sil-le vain ei ole tilaa prosessissa.

Voisimmeko nähdä rakennetun ympäristön renessanssin alkuna vuorovaikutuksen kaupunkilaisten kanssa? Miten me voisimme auttaa heitä ymmärtämään yhteistä ympäristöämme paremmin? Miten saamme yhä useamman ihmisen innostumaan yhteisistä kaupungeistamme, kulttuurimaisemistamme ja arkkitehtuuristamme, hyvinvoinnistamme?

Suuntaamalla katse yhteisiin tavoitteisiin voimme saada arkkitehteina lisää tilaa toimia aidosti paremman ympäristön eteen. Samalla voimme saada arvokasta tietoa rakentamisesta ammattikuntamme ulkopuolelta. Rakennushankkeen ulkopuolelta voi tulla tukea muun muassa sille, ettei suunnittelijoita vaihdeta kesken prosessin kilpailuttamalla kaikkea uudelleen, jotta oleellinen tieto ei katoa matkalla.

Olemme pieni ammattikunta, kolmisen tuhatta, mutta meillä on tärkeä paikka suomalaisessa yhteiskunnassa. Jotta voimme vastata tulevaisuuden muuttuviin tarpeisiin, meidän pitää toimia yhdessä mutta moniäänisesti. SAFA on vahva väylä meil-le kaikille verkostoitua ja saada näkökulmiamme esille siellä, missä päätöksiä tehdään. SAFA on meidän yhteisömme, jossa käydä keskustelua kollegojen kanssa meille tärkeistä asioista.

Rakentamislalla päteekin sääntö: mitä pienet edellä, sitä isot perässä. Kohti arkkitehtuurin suurvaltaa, ennakkoluulotomasti.

” Seinän sisään liukuva Liune väliovi on tehokas tilansäästäjä ja helppo asentaa. Se sopii oivallisesti kohteisiin, jossa halutaan tehostaa asumismukavuutta. ”

Lue lisää arkkitehti Lasse Heikkisen suunnittelusta Raaseporin Sunparkin saneerauskohteesta hyödyntäen Liunen liukuovien kulmaratkaisua.

www.liune.fi ► esitteet

Ahdistaako nurkat?

Tee kodistasi tilaihme ja vaihda kaikki kääntyvät ovet liukuviksi välioviksi — Liunella hyödyt joka neliöstä!

LIUNEN EDUT

- ✓ antaa tilaa jopa 3 m²/ovi
- ✓ hyvä ääneneristävyys
- ✓ kynnyksetön
- ✓ laaja valikoima ovi- ja vedinmalleja
- ✓ kaikki mallit myös pariovena
- ✓ kotimaiset ja laadukkaat materiaalit
- ✓ turvallinen asentaa ja käyttää
- ✓ säästää rakentamiskustannuksissa
- ✓ nostaa kotisi arvoa

Vakiovedin on aina mukana toimituksessa, muut vedinvaihtoehdot www.liune.fi

Liune vastaa nykyajan asumisen haasteisiin oviratkaisuilla, jotka sopivat joka kotiin ja tilaan.

ARKKITEHDEILLE JA SUUNNITTELIJOILLE:

FREE Liune GDL -objekti Archicadiin ja REVIT -objekti on ladattavissa www.aulislundell.fi tai www.liune.fi

Aulis Lundell Oy

Puh 020 7341 400 | etunimi.sukunimi@aulislundell.fi
liune@aulislundell.fi | www.liune.fi | www.aulislundell.fi

LIUNE™

2 | 2018

au

arkkitehtiutiset

3 PÄÄKIRJOITUS

Matkalla arkkitehtuurin suurvallaksi *Henna Helander*

6 HAASTATTELU

Modernin restauroitsija *Jonas Malmberg*

10 TAPAHTUMAT

10 Takkatulen äärellä *Majju Suomi*

12 Muuton sijaan muunneltavuutta? *Ira Verma*

14 TUTKIMUS

14 Kurkistus asuntuosuunnittelun ihanteisiin
Heini Korpelainen

16 Yhdyskuntasuunnittelijan osaamishaasteet
Hanna Mattila

18 AMMATTI

Arkkitehdin tekijänoikeus

Olli Pitkänen ja Marja Heikkilä-Kauppinen

20 KIRA

Digikokeiluista uusia tuulia arkkitehti-
suunnitteluun? *Teemu Lehtinen*

22 KOLUMNI

Ajassa eteen- ja taaksepäin *Harri Hautajärvi*

24 MAAILMALLA

Muutoksen tuulia Berliinistä *Tarja Nurmi*

30 JÄSENILLE

Puusta pitkälle *Emmi Keskisarja*

34 KILPAILUT

Hirsinen kulttuuritalo Hyrylään *Edit Bajsz ja Riina Palva*

40 ATL

ATL:n lakimieskumppani esittäytyy *Jussi Kalliala*

42 MUISTOKIRJOITUKSET

42 Arto Sipinen 1936–2017 *Jorma Mukala*

43 Olof Holmberg 1924–2017 *Seppo Laitakari*

ILMESTYY: vko 8
12 numeroa vuodessa
Vuodesta 1949
ISSN 0044-8915
Aikakauslehtien liiton jäsen
SAFAn, MARK:n, ATL:n ja
SUM:n uutis- ja tiedotuslehti

JULKAISIJA:
Suomen Arkkitehtiiliitto –
Finlands Arkitektförbund ry SAFA
Malminkatu 30, 00100 Helsinki
puh. 09 584 448, fax 09 5844 4222
au@safa.fi, au.safa.fi, @au_uutiset

PÄÄTOIMITTAJA:
Paula Huotelin
paula.huotelin@safa.fi
puh. 040 556 2827

TOIMITUSSIHTEERI:
Anne Haatainen
au@safa.fi, puh. 040 169 2213
Avustaja: Riina Behl
Toimittaja: Päivi Virtanen
Ulkoasu: Anne Haatainen

Paino: Grano Oy 2018

LEHTITILAUKSET JA
OSOITTEENMUUTOKSET:
TILAAJAT: julkaisut@safa.fi
puh. 09 5844 4221
JÄSENET: jäsensiat@safa.fi

ILMOITUSMYNTI:
Jussi Piha, puh. 050 522 5475
Timo Lepistö, puh. 044 534 9878
etunimi.sukunimi@saarsalo.fi

Ilmoitusaineiston jättöajat:
au.safa.fi

KANSIKUVA: Seinäjoen Aallon
kirjaston restaurointi, arkkitehdit
Mustonen Oy, v. 2015. (Alvar Aalto,

v. 1965). Kuva: näkymä Apila-
kirjastosta, Olli Helasvuo.

ILMESTYMISAJAT:		
Nro	*Ilmoitusaineisto	Ilmestyy
3 2018	5.3.	22.3.
4 2018	3.4.	19.4.
5 2018	7.5.	24.5.
6–7 2018	4.6.	21.6.
8 2018	13.8.	30.8.
9 2018	10.9.	27.9.
10 2018	8.10.	25.10.
11 2018	5.11.	22.11.
12 2018	30.11.	20.12.

*(Ilmoitusvaraukset viikkoa ennen ja
toimitettava aineisto kahta viikkoa
aikaisemmin.)

Modernin restauroitsija

Parhaillaankin Suomessa puretaan runsaasti sotien jälkeistä rakennuskantaa. Modernin arkkitehtuurin korjausrakentamiseen erikoistunut arkkitehti **Tapani Mustonen** kertoi toimistollaan Helsingin funktiseollisuustalon yläkerroksessa Alppilassa, mitä asialle olisi tehtävissä, ennen kuin on liian myöhäistä. Haastattelu kuuluu SAFAn kulttuuriperinnön teemavuoteen.

”

KORJAUKSISSA ON TARPEEN YMMÄRTÄÄ ALKUPERÄINEN JÄRJESTELY, JA YLEENSÄ ON VARMINTA PITÄYTYÄ MAHDOLLISIMMAN LÄHELLÄ ALKUPERÄISEN SUUNNITELMAN VIITOITTAMAA TIETÄ.

JONAS MALMBERG

Aloitit korjaussuunnitteluarkkitehdin tehtävissä jo opiskeluaikanaasi Elissa Aallon johdolla Kulttuuritalon korjauksissa keväällä 1988. Kuinka modernin arkkitehtuurin korjaussuunnittelun ajatukset ovat muuttuneet kolmessa vuosikymmenessä?

– Aallon toimistossa työskenteli tuolloin Elissan ohella useita vanhoja konkareita, kuten **Mikko Merckling**, **Sverker Gardberg** ja **Heikki Tarkka**. He tunsivat rakennusten taustoja ja vaihteita ja välittivät minulle paljon arvokasta historiatietoa. Mutta ei toimistossa tuolloin ollut nykyisenkaltaista restaurointiajattelua. Minulla oli onneksi Tampereelta hyvä teoreettinen pohja **Pekka Laurilan**, **Panu Kailan**, **Hannu Tommisen** ja **Tore Tallqvistin** opista. Elissa oli erinomainen kuuntelija, ja hänen kanssaan Kultsan korjauksiin tuotiin monia edelleenkin oikeilta tuntuvia ratkaisuja.

Kulttuuritalo suojeltiin rakennussuojelulailla vuonna 1989 – tuolloin kirkkaasti nuorimpana suomalaisrakennuksena. Siten myös Museovirasto oli aktiivisesti korjauksissa mukana. Viranomaisten osallistuminen hankkeisiin on erittäin arvokas lisä, jolla on mahdollisuus saada keskusteluun lisää asiantuntevia osapuolia. Parhaimmillaan virasto tai maakuntamuseot pystyvät tukemaan suunnittelijoita ja edistämään hyvien ratkaisujen toteutumista. Kulttuuritalon suunnittelun aikana **Martti Jokinen** ja **Timo Tuomi** Museovirastosta olivat tällaisia kirittäjiä. Viime vuosina suojeluviranomaisten resurssit on valitettavasti ajettu hyvin niukoiksi, eikä osallistuminen aina ole riittävän laajaa.

Modernin arkkitehtuurin säilyttämiseen aktivoiduttiin noihin aikoihin kansainvälisestikin – muun muassa kansainvälinen Docomomo-järjestö perustettiin vuonna 1988. Kentällä monet näkemykset ja käytännöt ovat vuosien varrella muuttuneet rakennusperintöä ymmärtävämmiksi, varsinkin pintakäsittelyjen ja työtapojen osalta. Itsellenikin on tietoa ja taitoa kertynyt lisää, ja niiden mukana on kehittynyt hienovaraisuutta ja aiempaa tarkempaa variaatiota ratkaisuihin. Silti koen, ettei ajattelussani ole tapahtunut oleellisia periaatteellisia muutoksia.

Olet ollut suunnittelemassa esimerkiksi Villa Tammekannin ja Viipurin kirjaston peruskorjauksia. Villa Tammekann tuotiin monin osin sellaiseen asuun, jota ei koskaan aiemmin ole ollut. Miltä tuolloiset ratkaisut tuntuvat nyt – liki 20 vuotta myöhemmin?

– Tarttolaisprofessori **August Tammekannin** rahatilanne muuttui talon rakentamisen aikana selvästi huonompaan suuntaan 1930-luvun alun kansainvälisen kehityksen mukana.

Talo jäi monelta osaltaan kokonaan kesken. Monet toteutuneetkin kohdat poikkesivat Aallon suunnitelmista; esimerkiksi talon ulkomitat suunnilleen täsmäsivät, mutta seinistä tuli paikoin jopa 70 senttiä paksumpia kuin nuoren Aallon visioimat, liki eristeettömät olisivat olleet. Neuvostoaikana talo muuttui usean perheen asunnoiksi monine uusine tulisijoineen, välipohjaratkaisuineen ja aumakattoineen.

Tätä taustaa vasten korjauksessa tehdyt – ja jo silloin tarkoin punnitsemamme – ratkaisut ovat mielestäni edelleen periaatteiltaan oikeat. Työn aikana jouduttiin tekemään jatkuvasti valintoja. Esimerkiksi sisäänkäynnin uusi lasinen katos, joka Aallon luonnoksissa oli toistakymmentä senttiä paksu ja ohuin teräksin kannatettu betonilippa, oli minusta sovelias tulkinta Aallon ylioptimistisesta ajatuksesta. Betonikatos olisi yksinkertaisesti ollut mitoituksellisesti mahdoton yläpuolen ikkuna-aukkojenkin kannalta, eivätkä sen kannatukset olisi voineet olla lainkaan julkisivusuunnitelmien mukaiset.

Tammekannin talossa on nykyisellään alkuperäistä ja eri vaihteita, aikanaan toteuttamatonta sekä korjaussuunnittelussa taloon tuotua uutta. Kysymys on siinäkin kokonaisuuden tasapainosta. Tietenkin aikaa on kulunut ja välillä täytyy pysähtyä katsomaan myös taaksepäin: kuin nousta sukelluksesta pinnalle, vetää henkeä ja tarkastella, mihin on päädytty.

Tällä hetkellä sotienjälkeistä rakennuskantaa hävitetään ja toisaalta muokataan kovakouraisesti uusiin tarpeisiin. Miksei tämä ole herättänyt juuri keskustelua?

– Nyt on taas päästy lamasta tai taantumasta – aina kun me nee hyvin, arvot kovenevat. Taloudellisesti hyvät ajat ovat usein kulttuuriperinnön kannalta huonoja. Nyt todellakin menetetään paljon. Lisäksi on murheellista, että kansalliset institutiot – vaikkapa VR – näyttävät korskeaa esimerkkiä kaiken rahastamisesta.

Rakennusperinnössämme todella vanhojen kohteiden osuus on lähes olematon, mutta sen sijaan 1930-luvun osalta olemme kansainvälisestikin tarkasteltuna liki suurvalta. Tätä merkitystä ei meillä oikein ymmärretä, tai se ei ainakaan näy riittävästi ratkaisuissa. Modernia arkkitehtuuriamme ja sen säilymisen edellytyksiä kannattaisi vaalia ihan kategorisesti.

Suomessa on vallitseva halu tehdä kaikki pilkulleen viimeisen päälle. Se johtaa väistämättä sekä kalliisiin että raskaisiin lopputuloksiin, vaikkei rakennusten käyttötarkoituksia edes muutettaisi. Samalla menetetään paljon autenttisia rakennusosia ja pintoja. Tämä näkyy myös sisäilmakorjauksissa. Lisäksi käyttötarkoituksen muutokset käyvät jatkuvasti vaikeammiksi.

TALOUDELLISESTI HYVÄT AJAT OVAT USEIN KULTTUURIPERINNÖN KANNALTA HUONOJA. NYT TODELLAKIN MENETETÄÄN PALJON.

Esimerkiksi asumiseen sisältyy paljon käytännöllisiä märkätilojen tarpeita sekä tarkkoja säädöksiä, joiden vuoksi muutos asunnoksi on modernille toimistotalollekin erittäin raskas.

Osa suunnittelijakunnasta uskoo uusiin tekniisiin ratkaisuihin, ja osa haikailee alkuperäisten keinojen perään. Mihin koulu-kuntaan kuulut?

– Molempia lähestymistapoja on aina paikallaan tutkia. Yksinkertaisuus on valttia. Useat kohteet, joiden parissa työskentelemme, ovat moderneja ja niissä on ollut runsaasti tekniikkaa alun perinkin. Korjauksissa on tarpeen ymmärtää alkuperäinen järjestely, ja yleensä on varmintaa pitäytyä mahdollisimman lähellä alkuperäisen suunnitelman viitoittamaa tietä.

Toisaalta joskus tarvitaan vanhoihin rakenteisiin radikaalejaakin interventioita, aika usein esimerkiksi rakennusten sisäisten liikenteiden parantamiseen. Tasapainon säilyminen alkuperäisen ja uuden välillä pitää tuolloinkin olla ehdottomana tavoitteena.

Sait vuonna 2014 arkkitehtuurin valtionpalkinnon, ja monia kohteitasi on kiitelty myös kansainvälisesti. Missä hankkeissa koet onnistuneesi parhaiten?

– Onnistuneet hankkeet ovat niitä, joista työn jälkeenkin henkii tunne, että onnistuimme yhdessä. Oli yhteinen motivaatio ja työskentelyssä hyvä henki päätöksentekotasolta työmaan maalareihin saakka. Jospa kuitenkin sinä vastaisit tähän, olet

KUKA?

- > Tapani Mustonen, syntynyt 1961.
- > Valmistunut arkkitehdiksi Tampereen teknillisestä korkeakoulusta 1993.
- > Perustanut restaurointiin ja korjausrakentamiseen erikoistuneen Arkkitehdit Mustonen Oy:n vuonna 2002.
- > Restauroinut muun muassa useita Alvar Aallon suunnittelema rakennuksia, kuten Tehtaanmäen koulun Anjalankoskella, Villa Tammekannin Tartossa, Aallon kotitalon Riihitiellä, opiskelijarakennus Lozzin ja urheiluhalli U2:n Jyväskylässä, Seinäjoen kirjastotalon sekä Viipurin kirjaston.
- > Saanut arkkitehtuurin valtionpalkinnon 2014, World Monuments Fund/Knoll Modernism Prize -palkinnon 2014 sekä Europa Nostran kulttuuriperintöpalkinnon Viipurin kirjastosta 2015.

Alvar Aalto -säätiosä ollut mukana monessa viimeaikaisessa hankkeessamme.

Viipurin kirjaston jälleenrakentaminen oli erityislaatuinen vuosikymmenien ponnistelu, mutta otan silti ensimmäisenä esille Seinäjoen kirjaston peruskorjauksen.

– Seinäjoella on minunkin mielestäni moni asia onnistunut hyvin. Hanke lähti liikkeelle varsin pienillä tavoitteilla, ajateltiin lähinnä tarkastaa vesikatto, puhdistaa ilmanvaihtokanavistot ja tehdä sisällä pientä pintojen ehostusta ja sähköpisteiden lisäämisiä. Tarkemman selvittelyn aikana kävi ilmeiseksi, että tässä yhteydessä rakennuksen taloteknisten järjestelmien uusiminen on pitkällä tähtäimellä perusteltua.

Rakennuttajana Seinäjoen kaupunki ja kaupunginarkkitehti **Jussi Aittoniemi** ovat pystyneet reagoimaan hankkeen edetessä esille nousseisiin tarpeisiin. Monia erityisiä työvaiheita on myös otettu kaupungille varta vasten palkattujen ammattilaisten tehtäväksi. Tällaisia olivat esimerkiksi alkuperäisten ikkunoiden kunnostus ja kiintokalusteiden konservointi. Samalla kustannukset pysyivät hyvin hallinnassa.

Erillistä hankesuunnitteluvaihetta ei tehty, vaan projekti eteni luontevasti tarpeiden kartoituksesta valmistumiseen asti. Kun hankkeen laajuus täsmentyi, arvioitiin kustannukset ja pysyttiin niissä. Toteutus ei ollut neliometriä kohti yhtään kalliimpi kuin kaupungin rakennuttamien vastaavan kokoisten sivukirjastojen tai koulujen korjaukset.

Mielestäni korjausrakentamishankkeissa suunnittelun pilkkominen hankesuunnitteluun ja toteutukseen on usein ongelmallista. Pahimmillaan koko suunnitteluryhmä ja mahdollisesti rakennuttajakonsulttikin vaihtuvat kesken projektin. Voi perustellusti kysyä, kannattaako jo kertynyttä tietoa tällä tavalla hukata!

Myös Jyväskylän yliopistolla sijaitseva voimistelurakennus U2 oli monella tavalla onnistunut. Siinäkään hankesuunnittelua ei eriytetty.

– Monet tuon kohteen erityiset ratkaisut liittyivät talotekniikkaan. Mikäli hankesuunnitteluvaihe olisi erotettu, se olisi ollut kaikkien suunnittelijoiden kannalta huono ja epäilemkin menettänyt. Esimerkiksi aivan erityistä ammattitaitoa ja innovaatiota edellyttäneet ilmanvaihtoratkaisut täytyi suunnitella käytännössä valmiiksi asti jo hankesuunnitteluvaiheessa, jolloin hankkeen mahdollinen siirtyminen toisille suunnittelijoille toteutussuunnitteluun olisi ollut kaikille osapuolille ongelmallista.

Entä toinen Jyväskylän kampuksen kohde eli opiskelijaravintola Lozzi. Moni asia meni hyvin, mutta minua jäi vaivaamaan ilmanvaihtoon liittynyt uusi asennus terassin edustalla.

– Ilmanvaihdon poistotarpeita olisi voitu ratkoa yhdessä vie-reisen ylioppilastalo Ilokiven rakennuksen korjauksen kanssa, jonka myös suunnittelimme. Alkuperäisenä ideana meillä oli Lozzin LVI-suunnittelijan kanssa, että uusi konehuone olisi rakennettu Ilokiven seinustalle ja konehuone olisi voinut palvella molempia rakennuksia. Ruokalan ja Ilokiven rakennusten ja tonttien omistusolosuhteet ja toisaalta toimijoiden kyky reagoida tilanteeseen estivät kuitenkin ihanneratkaisun.

Lopputuloksessa on sellainenkin harmi, että tehty ratkaisu sulki pois ainoan keittiötilojen mahdollisen laajennussuunnan sekä urheilukentän puoleisen suojamuurin käyttämisen kentällä toimivien tarpeisiin. Nyt uusi tuloilmakonehuone sijoitettiin urheilukentän puoleisen muurin suojaan ja poistokonehuone keittiön taakse, maan alle.

Usein hankkeissa on päästy parhaimpiin tuloksiin, kun omistaja on aktiivisesti ollut mukana suunnittelussa. Tällöin arkkitehdin ja omistajan välille voi syntyä luottamuksellinen suhde, ja yhdessä löytyy parhaimmat ratkaisut.

Millaisena näet korjausrakentamisen tulevaisuuden arkkitehtien näkökulmasta?

– Korjausrakentamisen osuus rakentamisen alalla on jatkuvasti kasvanut, eli sen merkitys lisääntyy edelleen. Silti arkkitehtuurin historian opetus arkkitehtikouluissamme on vähenty-

nyt, eikä säilyttävälle korjausrakentamisellekaan oikein löydy opetuksessa sijaa.

Täydennyskoulutuksen osaltakaan ei juuri ole tarjontaa Suomessa. Osallistuin ICCROMin ensimmäiselle modernin arkkitehtuurin restauroinnin kansainväliselle kurssille vuonna 1999. Lajissaan neljäs, ja toistaiseksi viimeinen, MARC-kurssi pidettiin vuonna 2011.

Korjausrakentaminen on parhaimmillaan vielä nykyisinkin perinteistä, käsityövaltaista rakentamista, ja arkkitehdin näkökulmasta tilanne on tietysti sama. Aika monella työmaalla taitoa vaativien tehtävien parissa hikoilevat ammattilaiset ovat todenneet, että päästyään näiden hienoja yksityiskohtia vilisevien ja kädentaitoja vaativien tehtävien pariin ei ole enää mitään hinkua tavallisille rakennusosien asennustyömaille uudisrakentamiseen.

Jonas Malmberg

Seinäjoen kirjaston lukusali palautettiin kellarissa säilyneillä valaisimilla ja kalusteilla alkuperäiseen asuunsa, kun luovuttiin välillä tilan täyttäneistä aineistohyllyistä.

ARNO DE LA CHAPELLE

Peter Zumthor ja Juhani Pallasmaa.

Takkatulen äärellä

Tammikuisena talvi-iltana Dipolissa kohtasivat Peter Zumthor ja Juhani Pallasmaa. He jakoivat ajatuksia arkkitehtuurin olemuksesta ja nykytilasta. Satojen kollegojen tavoin olin utelias kuulemaan, mitä nämä herrat halusivat kysyä toisiltaan.

”

INTUITIONI TIETÄÄ PALJON ENEMMÄN KUIN MIELENI TAVOITTA. JOS ALOITAN RATIONAALISELLA AJATTELULLA, EN PÄÄSE TEKEMISESSÄ PERILLE.

– PETER ZUMTHOR

Keskustelun alku alleviivaa kokemuksen ja analyysin suhdetta. Zumthor pyytää Pallasmaata palaamaan varhaisiin tilakokemuksiinsa ja kuvaamaan näitä tuntemustensa kautta. Pallasmaa kertoo kotitilastaan. Zumthor ajaa takaa tunnetta, Pallasmaa vastaa älyllisellä määritelmällä. Molemmat liikkuvat kuitenkin kokemuksen, aistillisuuden ja tunteiden äärellä.

Pallasmaa lähestyy arkkitehtuuria teorian keinoin. Zumthor puolestaan määrittelee itsensä ensisijaisesti tekijänä. Hän toteaa, ettei perusta työtään mihinkään teoriaan, mutta pitää tekemisensä ajattelusta. Zumthor korostaa työssään luottamusta tunteisiin:

”Intuitioni tietää paljon enemmän kuin mieleni tavoittaa. Emotionaalinen tunne tulee ensin. Sitten analyysi, kuinka tämä tunne on syntynyt. Jos aloitan rationaalisella ajattelulla, en pääse tekemisessä perille.”

Todellisuuden taika ja rikkaus

Pallasmaa pohtii teoreettisella tasolla taiteen, arkkitehtuurin ja kauneuden läsnäoloa, taidekokemuksen rikkautta. Arkkitehtuurin kokemuksessa olennaista on vuorovaikutus tilan ja ihmisen välillä. Rakennuksen on kosketettava meitä.

Rikkaita maailmoja edustavat myös realistiset, lähes teatterilavasteen oloiset pienoismallit, joilla Zumthorin ateljeessa

usein työskennellään: ”Haluan tehdä tiloja, joissa on vahva tunnelma. Mallit tuovat työhön mittakaavan tunnun. Todelliset tilat antavat lisäulottuvuuden mielikuvitukselle.”

Zumthor puhuu todellisuuden taista – siitä, millaista on istua kulmapenkillä keittiössä. ”Linnut laulavat, lapset tulevat kotiin, keitän kahvia. Kuinka valo koskettaa, millaisia ääniä kuulen, miltä materiaalit tuntuvat. Puu, kivi, betoni, näiden käsitteily ja kohtaaminen valon kanssa kiinnostavat minua syvästi. Tila itsessään on tyhjyys, mutta kaikkeen muuhun voin vaikuttaa.”

Kotona maailmassa

Keskustelun päätteeksi Architecture Speaks! -luentosarjan kuratorinut professori **Jenni Reuter** pyytää herroilta neuvoja nuorille arkkitehdeille. Zumthor tarjoaa kolme: ”Luekaa, ajatelkaa, tehkää käsin.” Tärkein liittyy omaksi itsensä kasvuun. ”Älkää uskoko kaikkea, mitä teille opetetaan. Ajatelkaa itse. Ennen kaikkea yrittäkää olla oma itsenne, vaikka tämä on vaikeaa.”

Pallasmaa kehottaa tarkastelemaan arkkitehdin roolia yhteiskunnassa. ”Arkkitehdit työskentelevät yhä enemmän kuten lakimiehet tai insinöörit. Arkkitehtuurissa on kuitenkin kyse humanismista. Tehtävänämme on kantaa eteenpäin taiteemme perinnettä. Katsokaa aikaan, jolloin taide ja arkkitehtuuri olivat itsenäisempiä, eivät osa kaupallista todellisuutta ja kilpailuyhteiskuntaa.”

ARKKITEHTUURISSA ON KYSE
HUMANISMISTA. TEHTÄVÄNÄMME ON
KANTAA ETEENPÄIN TAITEEMME
PERINNETTÄ.

– JUHANI PALLASMAA

Kuinka sitten sovittaa yhteen ideaalit ja todellisuus? Zumthor pohtii: ”Valtaosassa tuntemiani kouluja arkkitehdit yrittävät olla taiteilijoita tai pieniä neroja. Tosimaailmassa he kohtaavat taloudellisen kilpailun. Mikä on arkkitehdin tehtävä tässä todellisuudessa? Onko maailmassa tilaa kokonaisvaltaisesti taidettamme käsitteleville arkkitehdeille? Vai jääkö suurin osa julkisivusommittelijoiden tai pohjapiirustuksen ratkaisijoiden tasolle?”

Keskustelun jälkeen kysyn, mitä Zumthor itse tavoittelee arkkitehtuurillaan. Hän haluaa rakennuksillaan tuottaa ihmisille kotona olon kokemuksia ja neuvoa tätä tavoiteltaessa luottamaan omiin tunteisiin. Hän haluaa palauttaa meidät kokijoiksi, jotka ennen kaikkea asuttavat tilaa. ”Haluan tehdä tiloja, joista äitini pitäisi. Se voi olla naiivia, mutta siihen minä pyrin.”

Maiju Suomi

KUVAT: MAIJU SUOMI

Muuton sijaan muunneltavuutta?

Helmikuun Rakennusfoorumissa keskusteltiin teemalla *Millaisia asuntoja metropoliin?* Vuonna 2017 julkaistuissa väitöskirjoissaan arkkitehti **Karin Krokfors** ja maisema-arkkitehti **Eija Hasu** käsittelevät asumista eri näkökulmista. YIT:n Living Services -toimialajohtaja **Pekka Helin** edusti keskustelussa asuntotuottajan näkemystä metropolialueen asuntorakentamisesta, asuntomarkkinasta ja trendeistä.

Krokfors toi esiin nyky-yhteiskunnan muutosnopeuden ja esimerkiksi työtapojen muuttumisen.

”Asuntotuotannon pitää taipua ja joustaa rakennuksen elinkaaren ja asukkaan elämäntilanteen mukaan. Rakennukset tulee suunnitella kestävästi ja pitkäikäisiksi siten, että tilaratkaisu on toimiva myös 50 vuoden kuluttua”, Krokfors sanoi.

Krokfors ottaisi tilaratkaisut osaksi kestävyysmäärittelyä. Tilasuunnittelun niin sallien asukas voisi halutessaan vuokrata tai myydä osan asunnostaan tai käyttää tilaa työtilana.”

”Nykyinen tehokkuuteen tähtäävä asuntotuotanto keskittyy yksittäisen asunnon tehokkuuteen sen sijaan, että tulisi tarkastella tehokkuutta koko rakennuksen tai jopa laajemman alueen kannalta. Tilojen tulee olla dynaamisia, laajentua ja supistua asukkaan tarpeen ja elämäntilanteen mukaan.”

Vaihtoehtojen puute ohjaa valintoja

Eija Hasun mukaan asunnon valinta ja ostopäätös liittyvät asukkaan aikaisempiin kokemuksiin sekä henkilökohtaiseen tilanteeseen. Vaikka asuntokaupassa puhutaan ostajan markkinoista, Hasu totesi, että todellisuudessa harva meistä vaikuttaa asuntomarkkinoihin.

”Olemassa oleva asuntotarjonta ja vaihtoehtojen puute ohjaavat valintojamme. Tarvitaan monipuolisempaa asuntotarjontaa ja erilaisia esimerkkejä, jotta asukkaat osaisivat haluta asuntoja, jotka vastaavat paremmin heidän toiveisiinsa. Useimmat asukkaat joutuvat sopeutumaan ja tinkimään jopa tärkeinä pitämistään valintakriteereistä. Myös varallisuuden puute voi ajaa asukkaat alistumaan ratkaisuun, joka ei tyydytä heitä”, Hasu sanoi.

Asiakkaiden reviirit puntarissa

Pekka Helin käsitteli YIT:n omille asiakkailleen tekemää valtakunnallista kyselytutkimusta. Kyselytutkimus oli toteutettu myös aikaisemmin, ja tulosten perusteella voitiin nähdä kehitys ajanjaksona 2013–2017.

Helinin mukaan viiden vuoden aikana kiinnostus asumisen ja liikkumisen helppoutteen sekä palveluiden käyttöön on

Saton minikodit Martinlaaksossa, Vantaalla.

MARKUS JOKELA

TARVITAAN MONIPUOLISEMPAA ASUNTOTARJONTAA JA ERILAISIA ESIMERKKEJÄ, JOTTA ASUKKAAT OSAISIVAT HALUTA ASUNTOJA, JOTKA VASTAAVAT PAREMMIN HEIDÄN TOIVEISIINSA. – EIJÄ HASU

Sato, Studio Koti.

TUOMAS ISOHEIMOISATO

SAFA-RIL KOULUTTAA PÄÄSUUNNITTELIJAN AJANKOHTAISPÄIVÄ

HELSINKI 10.4.2018

LAPINLAHDENKATU 1 B, KOULUTUSTILA JOUTSEN

lisääntynyt. Kasvussa on myös niiden asuntokuntien osuus, jotka haluavat käyttää asumiseen entistä vähemmän rahaa. Omakotitaloasumisen suosio on hieman laskenut ja vuokralla asumisen suosio kasvanut.

Kyselyn perusteella oli määritelty, ketkä asiakkaista haluavat asua missä. Suurin osa YIT:n asiakkaista asuu yhä pääkaupunkiseudun lähiöissä, lähellä palveluita, missä on myös suurin asuntotarjonta. Siellä haluavat asua muun muassa perhekeskeiset, jotka haluavat harrastukset, koulut ja palvelut lähelle. Myös helppoa mutta edullista asumista arvostavat henkilöt hakeutuvat lähioon palveluiden läheisyyteen. Nämä asunnot soveltuvat pienille asutokunnille sekä yli 64-vuotiaille, jotka ovat nykyisin varakain asukasryhmä. Eniten kiinnostusta uusiin palveluihin osoittavat ne, jotka asuvat keskusta-alueella arvoasunnoissa.

YIT:n myynnissä olevista asunnoista suurin osa on kaksioita, ja lähes puolet myynnissä olevista asunnoista on alle 50 neliön kokoisia.

Huolta asuntotuotannon jäykkydestä

Nykyistä asuntotuotantoa tulisi kehittää siten, ettei rakennuksia tarvitsisi purkaa 30 vuoden kuluttua toimimattomina. Huoli asuntotuotannon jäykkydestä on aiheellinen. Asuntotuotannon tulee vastata nykyisten asukkaiden tarpeisiin ja toiveisiin, mutta samalla olla muunneltavissa tulevien sukupolvien tarpeisiin. Uusien asuntojen tilaratkaisuissa tulee huomioida paremmin myös asukkaiden elämäntapa, erilaiset elämäntavat ja työelämän muutokset sekä esimerkiksi uudet perherakenteet.

Tarvitseeko olla oletuksena, että omasta kodista muutetaan pois, kun elämäntilanne muuttuu? Vai voisiko asunto muuttua? As. Oy Vanhankaupungin Kellokas (arkkitehti Krokfors) on todiste siitä, että joustava tilaratkaisu toimii myös käytännössä.

Suuret asuntotuottajat voisivat ottaa haasteen vastaan: mitä pienet suunnittelutoimistot edellä, sitä suuret rakennuttajat perässä?

Ira Verma

tutkija, arkkitehti SAFA

Aalto-yliopiston arkkitehtuurin laitos

OHJELMA

8.30 Ilmoittautuminen ja aamukahvi

9.00 Rakennusmääräyskokoelman uudistus – iso kuva
Pääsuunnittelijan tehtävät

10.00 Rakennusvalvonnan tulkinnot uusiin määräyksiin

11.30 Lounas

12.15 Pääsuunnittelun case: Länsiterminaali 2
Arkkitehti SAFA Tuomas Silvennoinen,
PES-Arkkitehdit Oy

13.00 Tauko

13.10 Pääsuunnittelun ja suunnittelupalveluiden hankinta
Lakimies Kalle Kärkkäinen, Sweco PM Oy

14.10 Kahvitauko

14.30 Pääsuunnittelijan ja rakennushankkeeseen ryhtyvän
tehtäväluetteloiden päivitys
Projektipäällikkö Juho Kess, RAKLI ry

15.30 Pääsuunnittelijan vastuu hankkeen muita osapuolia kohtaan ja
mahdollisuudet vastuun rajoitukseen /
Pääsuunnittelun viimeaikaiset oikeustapaukset
Asianajaja Petri Järvensivu,
Asianajotoimisto Susiluoto Oy

16.30 Tilaisuus päättyy

OSALLISTUMISMAKSUT:

Osallistumismaksut pääsuunnittelijan ajankohtaispäivään osallistuville:

- RILin, SAFAn ja SION jäsenet 380 eur + alv. 24 %
- muut 460 eur + alv. 24 %

Osallistumismaksu sisältää ohjelmaan merkityt tarjoilut sekä opetusmateriaalin.

ILMOITTAUTUMISET:

Ilmoittautumiset kaksi viikkoa ennen tilaisuutta osoitteessa:
<https://www.lyyti.fi/reg/psajankohtais2018>

Peruutukset veloituksetta kaksi viikkoa (14 vrk) ennen tilaisuutta. Mikäli osallistuminen peruutetaan myöhemmin (kuitenkin yli 2 arkipäivää ennen tilaisuuden alkamista), veloitetaan toimisto- ja varauskuluina 50 % osallistumismaksusta. Jos osallistuja jättää saapumatta koulutukseen ilmoittamatta siitä etukäteen tai peruuttaa osallistumisen alle 2 arkipäivää tilaisuudesta, peritään 100 % osallistumismaksusta. Osallistujaa voi vaihtaa yrityksen sisällä kuluitta.

LISÄTIETOA: Erityisasiantuntija Pia Selroos, pia.selroos@safa.fi,
puh. 041 528 2952, tai koulutussuunnittelija Elina Rantakallio,
elina.rantakallio@ril.fi, puh. 050 520 1168

Kurkistus asunto-suunnittelun ihanteisiin

Miten modernin pientalokodin ihannetta kuvattiin ja rakennettiin suomalaisissa sisustus- ja arkkitehtuuri-lehdissä sotien jälkeisinä vuosikymmeninä?

Pirjo Sanaksenaho väitteli Aalto-yliopistossa 8.12.2017 pientaloasumisen ihanteista arkkitehtuuri- ja sisustusjulkaisuissa. Hänen tutkimusaineistonaan olivat 1950- ja 1960-luvuilla ilmestyneet lehdet *Kaunis koti*, *Kotiliesi*, *Avotakka* ja *Arkkitehti* sekä *Suomi rakentaa* -näyttelyiden luettelot.

Väitöskirjan *Moderni koti – pientaloasumisen ihanteet arkkitehtuuri- ja sisustusjulkaisuissa 1950–1960-luvuilla* ensimmäisessä osassa syvennytään suomalaisen pientalosuunnittelun ja asuntopolitiikan historiaan. Toisessa osassa Sanaksenaho analysoi ammattijulkaisuissa esitettyjä pientaloja ja niiden suunnittelun taustaa. Hän nostaa esille muun muassa atriumtalon ihanteena sekä aluerakentamisen ja moduulikonstruktiivismin nousun.

Seuraavan osan aikakauslehtiaineiston analyysissä käydään läpi modernin pientaloasumisen erityispiirteet, Tapiolan malli ihanteena, rivitaloasumisen nousu sekä tyyppitalojen mainonta. Väitöskirjan viimeisessä osassa Sanaksenaho nostaa esille kaksi läpileikkaavaa teemaa, jotka molemmat ovat murroksessa: perhe-elämä kodeissa ja arkkitehtien arvostus pientalojen suunnittelijoina.

Koti on yhteiskunta pienoiskoossa

Väitöskirja on miellyttävää luettavaa. Sanaksenaho käsittelee lähihistoriaamme elävästi ja osoittaa sieltä kehityspolkuja nykypäivänkin asuntosuunnittelun ihanteisiin.

Perheen kuvaaminen muuttui 1950- ja 1960-luvuilla rinta rinnan yhteiskunnallisen kehityksen kanssa. Perhe ja koti ovat yhteiskunta pienoiskoossa. Kotiäidin työpaikasta tulee koko perheen yhteinen virkistyspaikka, kun molemmat vanhemmat käyvät työssä. Lasten merkityksen nousu perheessä näkyy siinä, että he saavat omat huoneensa. Muuttuvat tarpeet näkyvät asuntosuunnittelussa muun muassa uusina tiloina: apukeittiö, askarteluhuone, uima-allashuone ja avotakka olohuoneen keskipisteenä.

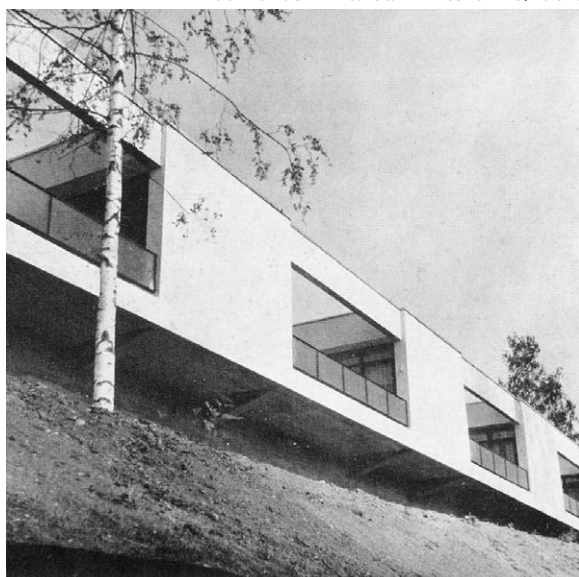

As. Oy Kärjensivu. Arkkitehti 3/1958.

VÄITÖSKIRJA NÄYTTÄÄ, KUINKA SELKEÄSTI ASUNTOSUUNNITTELU ON SIDOKSISSA OMAN AIKANSA IHANTEISIIN JA YHTEISKUNNALLISEEN KEHITYKSEEN. ARKKITEHTUURI ON AIKANSA KUVA, JA KOTI ON ARKKITEHTUURIN YTIMESSÄ.

Haukilahden rivitalot. Arkkitehti 4–5/1961.

Väitöskirjan kuvitus näyttää, kuinka keskeistä 1950- ja 1960-luvuilla oli asuntojen valoisuus ja avaruus. Tilantuntuun vaikuttaa myös se, että kodeissa oli nykyistä vähemmän huonekaluja ja elektroniikkaa.

Vaikutteita otettiin etenkin Ruotsista, Tanskasta, Saksasta ja Pohjois-Amerikasta. Kiinnostavaa oli huomata, että *Arkki-tehti*-lehdessä vuonna 1954 esitelty **Richard Neutran** vuoristomaja Kaliforniassa on ollut oman lapsuudenperheeni kesämökin esikuvana 1960-luvun lopun Pohjois-Karjalassa.

Vaikutteet tulivat kiertoteitse, mutta monien suomalaisten omakotitalojen takana ovat amerikkalaiset esikuvat: puhtaaksimuurattu takkaseinä ja avotakka, suuret lasi-ikkunat lattiasta kattoon, puuviilupintaiset sisäseinät, liukuovet, avoin oleskelu- ja ruokailutila, keittiö, josta on näkymä olohuoneeseen, sekä esille jätetyt kattopalkit.

Arkkitiedit asumisen ammattilaisina

Arkkitietien ihanteet siirtyivät *Arkkitiehti*-lehestä suuremmalle yleisölle paitsi suunnitelmien myös arkkitietien kirjoittamien aikakauslehtiartikkelien kautta.

Aikakauslehtien tavoite oli tuohon aikaan valistaa ja opettaa suomalaisia niin asumisessa, ravintotietoudessa kuin terveydessä. Tietoa jaettiin ja sitä tuottamaan valjastettiin alan ammattilaiset. 1950- ja 1960-luvuilla *Kotiliesi*, *Kaunis koti* ja *Avotakka* käyttivät kirjoittajina vielä arkkitiehteja, jotka esittelivät artikkeleissaan samoja projekteja kuin ammattijulkaisuissa. Myös lehtien toimitusneuvostoihin kuului itsestäänselvästi arkkitiehteja, koska heidät miellettiin asumisen ammattilaisiksi.

Väitöskirjan mielenkiintoinen havainto onkin, ettei tutkittavana olleena ajankohtana ammattilaisille suunnatun *Arkkitiehti*-lehden ja suurelle yleisölle suunnattujen aikakauslehtien asumisihanteissa ollut nähtävissä vielä suurta eroa. 1960-luvulta lähtien asiantuntijuuden arvostus alkoi laskea, mikä näkyy Sanaksenahon mukaan siinä, etteivät artikkelin kirjoittajien tittelit olleet enää näkyvillä aikakauslehdissä. Samoihin aikoihin katosivat myös suunnittelijoiden nimet tyyppitalosuunnitelmista.

Kaikkien arkkitietien ja etenkin asutosuunnittelijoiden kannattaisi lukea Pirjo Sanaksenahon väitöskirja. Se näyttää, kuinka selkeästi asutosuunnittelu on sidoksissa oman aikansa ihanteisiin ja yhteiskunnalliseen kehitykseen. Arkkitiehtuuri on aikansa kuva, ja koti on arkkitiehtuurin ytimessä.

Lukijana oivalsin jotain myös omien asutosuunnittelu-ihanteideni lähtökohdista. Olen 1960-luvun lapsena kasvanut *Kotilieden* ja *Avotakan* esittämien ihanteiden äärellä: näiden lehtien artikkelit ja etenkin kuvat ovat vaikuttaneet vahvasti omiin asenteisiin aikuisena arkkitiehtinä.

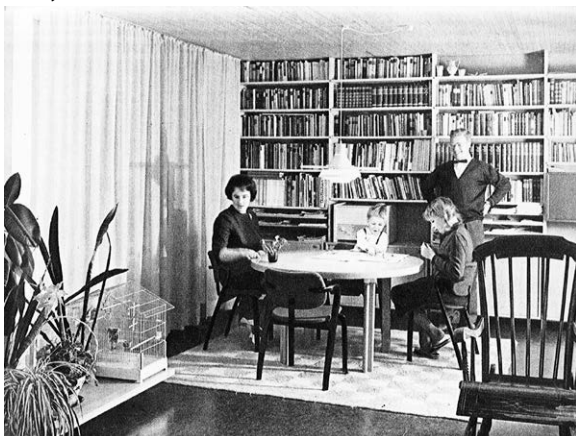
Heini Korpelainen

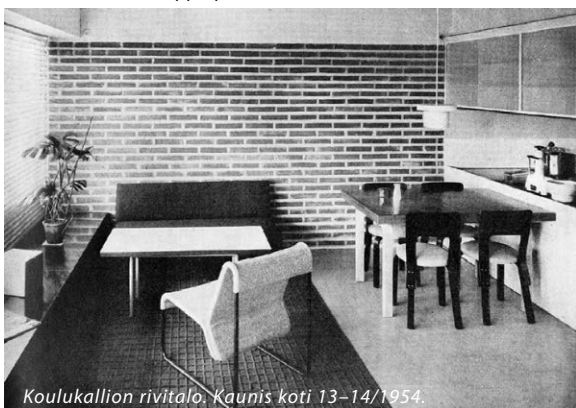
Kaunis koti 4/1959.

As. Oy Tonttukallio. Arkkitiehti 10–11/1958.

Arkkitiehti Osmo Lappo perheeseen. Kotiliesi 4/1964.

Koulukallion rivitalo. Kaunis koti 13–14/1954.

Yhdyskuntasuunnittelijan osaamishaasteet

Tuore väitöskirja esittelee neljä yhdyskuntasuunnittelun ristiriitaa, jotka tuottavat esteitä sekä yksilön osaamisen kehittymiselle että organisaation oppimiselle.

Jonna Kangasojan väitöskirja *Retooling Planning – Towards Trading Zone Capabilities* tarkastettiin Aalto-yliopistossa 8.12.2017. Vastaväittäjänä oli professori Kai Hakkarainen Helsingin yliopistosta ja valvojana professori Raine Mäntysalo Aalto-yliopistosta.

Yhdyskuntasuunnittelijan osaamishaasteita ja kykyjen kehittämistä tarkasteleva työ kuuluu maankäytön suunnittelun ja liikennetekniikan alaan. Se on kiinnostava myös arkkitehtien ammattikunnan näkökulmasta, etenkin kun työn empiirinen materiaali painottuu arkkitehtikaavoittajien näkemyksiin. Työssä on käytetty tuloksia muun muassa SAFAn teettämistä arkkitehtikaavoittajien osaamistarpeita kartoittavista kyselytutkimuksista (2009, 2014) ja julkisella sektorilla toimivien arkkitehtien toimenkuvan muutoksia koskevasta kyselytutkimuksesta (2009).

Kai Hakkarainen (vas.), Jonna Kangasoja ja Raine Mäntysalo.

Yksilöissä ja yksilöiden välillä

Väitöskirjassa on neljä eri kirjoittajakokoonpanoilla syntynyttä artikkelia. Kaikkien artikkelien aiheena on jokin yhdyskuntasuunnittelulle luonteenomainen sisäinen ristiriita. Tavoitteena on löytää välineitä ristiriitojen synnyttämien esteiden ylittämiseen.

Ensimmäinen ristiriidoista koskettaa kaavoittajia yksilöinä. Se kumpuaa arkkitehtien taiteellisesti painottuneesta koulutusterinteestä, jossa on korostettu yksilön luovuutta. Vähemmän painoarvoa ovat saaneet työelämän kannalta tärkeät neuvottelutaidot, monialaiseen tiimityöhön liittyvät taidot ja johtamistaidot. Työssä kuitenkin esitetään, ettei suunnittelijan luovien kykyjen kehittämisen tarvitse olla ristiriidassa muiden mainittujen kykyjen kanssa. Yksi keskeisistä johtopäätöksistä on, että suunnittelijoiden koulutuksessa tulisi painottaa yksilöluovuuden sijaan monialaisessa yhteistyössä kehittyvää yhteisöllistä luovuutta.

Toinen ristiriidoista ilmenee yksilöiden välillä ja juontuu siitä, että yhdyskuntasuunnittelu vaatii monialaista ja monikulttuurista kommunikaatiota. Tällaisissa kommunikaatiolanteissa yksittäiseltä kaavoittajalta odotetaan oman ammattikielen ja kulttuurisen taustan asettamien rajojen ylittämistä.

Tämän ristiriidan yhteydessä esitellään työn keskeisin ja teoreettisesti vaikein käsite, *trading zone* eli vaihdon vyöhyke. Vaihdon vyöhykkeellä pyritään työssä kyseenalaistamaan viimeaikaisessa suunnitteluteoriassa tyypillinen leirijako niihin, joille suunnittelukommunikaatio tähtää yhteisymmärrykseen arvomaailmoista, ja niihin, joille suunnittelukommunikaatio on intressiryhmien välistä kaupankäyntiä ilman pyrkimystä arvomaailmojen kohtaamiseen. Jos suunnittelu nähtäisiin vaihdon vyöhykkeenä, painetta yhteisymmärryksen haakuun ei syntyisi, mutta toisaalta myös mahdollisuus arvomaailmojen kohtaamiseen säilyisi.

Instituutiossa ja sen ulkopuolella

Kolmas ristiriita koskettaa suunnittelun institutionaalisia rakenteita, ja se ilmenee muun muassa suunnitteluinstrumenttien käytössä. Suunnitteluorganisaatioilta odotetaan yhä enemmän strategisuutta ja uusien epämuodollisten ja joustavien suunnitteluinstrumenttien hyödyntämistä. Nämä instrumentit määritellään usein vastakohdaksi perinteisille muodol-

YMMÄRRYS NÄISTÄ RISTIRIIDOISTA
AUTTAA SUUNNITTELIJAA OLEMAAN
ARMOLLISEMPI ITSELLEEN JA ASETTA-
MAAN ITSELLEEN REALISTISEMPIA
TAVOITTEITA.

lisille instrumenteille, kuten kaavoille. Kuitenkin myös perinteisten instrumenttien tuomaa varmuutta tarvitaan edelleen, joten näiden instrumenttien välillä ei tulisi tehdä joko–tai-valintaa vaan tulisi tarkastella niiden keskinäistä dialektiikkaa.

Neljäs ristiriita laajenee suunnitteluinstituution ulkopuolelle. Se liittyy suunnittelun taipumukseen ”patologisoitua”. Tämä tarkoittaa sitä, että suunnitteluorganisaatiot – ja toimijat organisaatioissa – uskottelevat sekä itselleen että muille palvelevansa päämääriä, joita he eivät tosiasiallisesti ainakaan ensisijaisesti palvele. Suunnittelun institutionaaliset puitteet luovat mahdollisuuksia patologisointumiseen, sillä esimerkiksi lainsäädäntö tunnistaa sekä suunnittelun yhteiskunnallisesti edistykelliset päämäärät että toimintaympäristön stabilisointumiseen tähtäävät päämäärät, kuten maanomistajien oikeuksien turvaamisen. Erilaisten tavoitteiden tasapainotusta vaativaa suunnittelutyötä mahdollistaa luisumisen yksityisten etujen priorisointumiseen yleisen edun kustannuksella.

Yhdyskuntasuunnittelijoiden koulutuksessa yhteiskunnallisesti edistykelliset päämäärät ovat perinteisesti korostuneet. Suunnittelijat on kasvatettu vaalimaan esimerkiksi vuorovaihteisuutta ja oikeudenmukaisuutta. Työelämässä näiden tavoitteiden edistäminen ei kuitenkaan aina ole helppoa. Väitöskirjassa tarkastellaan muun muassa tilanteita, joissa nuoret suunnittelijat joutuvat kohtaamaan patologisoituneita suunnittelukulttuureja. Jos suunnittelukulttuuri ei tunnista sisäisiä ristiriitojaan, suunnittelijat turhautuvat eivätkä pysty kehittymään. Tällöin suunnitteluorganisaatiokaan ei voi oppia.

Vaikka Kangasojan työssä lupaillaan oppivalle suunnittelulle uusia työkaluja, kovin konkreettisia välineitä työssä ei tarjota. Pääpaino on ristiriitojen teoreettisessa avaamisessa. Suunnittelulle ominaisten ristiriitojen ymmärtäminen kuitenkin edistää suunnittelijoiden mahdollisuuksia ymmärtää ja käsitellä tilanteita, joissa yksilöiden tai kokonaisten organisaatioiden oppiminen on estynyt. Ymmärrys näistä ristiriidoista auttaa suunnittelijaa olemaan armollisempi itselleen ja asettamaan itselleen realistisempia tavoitteita. Toisaalta ristiriitojen kollektiivinen ymmärtäminen ja avaaminen saattaa myös johtaa edistykellisempien ja oppimisystävällisempien suunnittelukulttuurien kehittymiseen.

Hanna Mattila

maankäytön suunnittelun lehtori, Aalto-yliopisto

Ehdota arkkitehtia Otto-livari Meurman -palkinnon saajaksi

Suomen Arkkitehtiliitto SAFA myöntää vuosittain Otto-livari Meurman -palkinnon tunnustuksena arkkitehdille tai arkkitehtiryhmälle, joka on merkittävästi vaikuttanut hyvän elinympäristön luomiseen. Palkinnon tarkoituksena on lisätä kiinnostusta suomalaiseen yhdyskunta- ja kaupunkisuunnitteluun sekä antaa tälle toiminnalle valtakunnallisesti arvoa ja tunnustusta.

Palkinnon myöntämisen perusteena voi olla arkkitehtoisesti ja toiminnallisesti korkeatasoinen kaupunkisuunnittelukohde, sarja kohteita tai pitkäjänteinen toiminta innovatiivisen ja laadukkaan yhdyskuntasuunnittelun hyväksi. Perusteena voi olla myös yhdyskunta- tai kaupunkisuunnitteluun liittyvä urauurtava tutkimus-, kehitys- tai opetus-toiminta tai ansiokas elämäntyö alueiden käytön suunnittelun parissa.

Palkintolautakunta pyytää perusteltuja ehdotuksia palkinnon saajaksi **31.3.2018 mennessä**. Ehdotukset tulee toimittaa osoitteeseen Suomen Arkkitehtiliitto SAFA / Marja Mesilä, Malminkatu 30, 00100 Helsinki tai sähköpostitse marja.mesila@safa.fi.

Ehdotusten joukosta palkinnon saajan valitsee lautakunta, jonka SAFAn hallitus on nimennyt. Palkintona luovutetaan pronssinen Otto-livari Meurman -mitali ja kunniakirja. Palkinto luovutetaan seuraavilla Arkkitehtipäivillä, jotka järjestetään Oulussa 13.–14.4.2018.

Otto-livari Meurman -palkinto on jaettu vuodesta 2013 lähtien. Viime vuonna palkinnon saivat Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston arkkitehdit **Riitta Jalkanen, Pekka Pakkala, Mikael Sundman ja Matti Visanti**.

Otto-livari Meurman -palkintolautakunta

Arkkitehdin tekijänoikeus

A rkkitehdilla, kuten kaikilla muillakin luovan työn tekijöillä, on tekijänoikeus luomiinsa taiteellisiin tai kirjallisiin teoksiin. Tekijänoikeuden ainoa mutta välttämätön edellytys on teoksen riittävä itsenäisyys ja omaperäisyys. Se tarkoittaa sitä, että tekijä on tehnyt luovia valintoja siten, ettei kukaan muu olisi voinut päätyä samanlaiseen lopputulokseen – ehkei edes tekijä itse toisella kerralla. Jos esimerkiksi tekniset reunaehdot rajoittavat arkkitehdin valinnanvapautta niin paljon, että käytännössä hänellä ei ole ratkaisussaan mahdollisuutta omaperäisyyteen, silloin hänellä ei ole tekijänoikeutakaan. Myöskään pelkät ideat, teemat tai aiheet eivät tuota tekijänoikeutta.

Tekijänoikeus ei edellytä taiteellisuutta eikä edes korkeaa laatua. Huonokin teos saattaa olla tekijänoikeuden suojaama, kunhan kukaan muu ei olisi tehnyt samanlaista. On suhteellisen helppoa osoittaa itsenäiseksi ja omaperäiseksi jokin hyvin poikkeuksellinen teos, vaikkapa wau-arkkitehtuurin piirteitä omaava rakennus, kun taas arkisemman rakennuksen suunnittelussa tehtyjä luovia valintoja ei varsinkaan maallikko välttämättä tunnista.

”

MIKÄLI ARKKITEHTI JOUTUU
PUOLUSTAMAAN TEKIJÄNOIKEUTTAAN,
HÄNEN ON PYSTYTTÄVÄ SELITTÄMÄÄN,
MIKÄ AIKAANSAANNOKSESSA
– TALOSSA TAI PIIRUSTUKSESSA –
ON LUOVAA.

Tuore tapausesimerkki

Tekijänoikeusneuvosto on opetus- ja kulttuuriministeriön yhteydessä toimiva asiantuntijaelin, joka antaa lausuntoja tekijänoikeuslain soveltamisesta. Sen lausunnot eivät ole sitovia, mutta riitatapauksissa niille annetaan yleensä paljon painoa. Neuvostossa on 16 varsinaista jäsentä, joista jokaisella on oma varajäsenensä. Valtaosa on juristeja. Suomen Musiikintekijät ry:n toiminnanjohtaja edustaa luovaa säveltäjästä, ja hänen varajäsenensä toimii ainoa arkkitehtisuunnitteluun perehtynyt jäsen (**Marja Heikkilä-Kauppinen** SAFAn edustajana).

Verrattuna esimerkiksi kirjallisuuden, kuvataiteen, taide-
teollisuuden tai musiikin alaan arkkitehdit tukeutuvat tekijän-

oikeusneuvostoon harvoin. Neuvosto on vuosien varrella antanut vain joitakin lausuntoja arkkitehdin tekijänoikeudesta. Linjaukset eivät yleensä ole olleet kovin myönteisiä. Tekijänoikeusneuvosto on jopa katsonut, että arkkitehdin suunnittelema rakennus ei ole riittävän omaperäinen, jotta se saisi tekijänoikeuden, vaikka rakennus olisi arkkitehtien keskuudessa arvostettu ja se olisi julkaistu alan lehdissä (esimerkiksi lausunto TN 1996:4). Näyttää siltä, että rakennustaiteen luovuuden ja omaperäisyyden kysymyksiä on vain harvoin pystytty avaamaan riittävästi tekijänoikeusneuvoston jäsenille.

Viime vuonna tekijänoikeusneuvosto antoi merkittävän lausunnon TN 2017:7. Se linjaa tavanomaista yksityiskohtaisemmin niitä tekijöitä, jotka vaikuttavat rakennussuunnitelman itsenäisyyteen ja omaperäisyyteen silloin, kun joudutaan pohtimaan arkkitehdin tekijänoikeutta. Lausunto on merkittävä myös siksi, että se käsittelee korjausrakentamiskohdetta.

Arkkitehti oli suunnitellut Turkuun julkisivukorjauksen. Hän oli laatinut tarkat detaljisuunnitelmat rakennuksen julkisivun uusintatyöhön yksilöllisesti suunnitelluista ratkaisuksista. Tekijänoikeusneuvostolta kysyttiin, ovatko julkisivumuutoksen detaljipiirustukset, joista ilmeni muun muassa julkisivulaatan liittymädetaljit, tekijänoikeuden suojaamia.

Käsittelyyn neuvostossa liittyi ongelmallisia kysymyksiä. Ensinnäkään rakennus ei ollut mitään ”suurta” arkkitehtuuria vaan melko tavalliselta näyttävä sairaalarakennus, ei kovin vanhakaan. Toiseksi lausuntoa oli pyydetty vain piirustuksista, ei itse talosta.

Kahdeksankerroksisen rakennuksen kaikki uudet julkisivu-
detaljit liittymineen oli huolellisesti suunniteltu sekä esitetty mittakaavassa 1:5. Oli ilmeistä, että niiden esiin tuoman informaation tulkinta edellytti huomattavaa perehtyneisyyttä. Esitetyn materiaalin perusteella maallikolle ei välttämättä voinut olla ensinkään selvää, olisiko julkisivukorjauksen suunnittelu vaatinut luovuutta.

Asiantuntija avuksi

Tapauksessa tekijänoikeusneuvosto kuuli asiantuntijana Aalto-yliopiston arkkitehtuurin historian lehtoria **Aimo Nissiä**. Piirustuksista ilmeni, että kaikki julkisivumateriaalit sekä ikkunat uusitaan. Oli laadittu yksilölliset detaljipiirustukset, joissa ratkaistiin tarvittavat esteettiset ja tekniset yksityiskohdat, kuten ikkunaratkaisut, julkisivulaatoituksen edellyttämä kiinnitysmekanismi, ilmanvaihтокысымыксет ja vedenohjauksen järjestelmä.

APUNA ON HYVÄ KÄYTTÄÄ
ARKKITEHTUURIN ASIAANTUNTIJAA,
JOKA PYSTYY SELITTÄMÄÄN
TEKIJÄNOIKEUDEN ASIAN-
TUNTIJOILLE, MIKÄ JUURI
KYSEISESSÄ TYÖSSÄ ON ITSENÄISTÄ
JA OMAPERÄISTÄ.

Kuulemisen perusteella tekijänoikeusneuvosto pystyi arvioimaan, että arkkitehdin lähtökohtana oli ollut koko julkisivun ilmeen arkkitehtoninen suunnittelu, ja siihen liittyvän taiteellisen päätöksenteon tavoitteena oli ollut ulkoasultaan minimalistinen, arkiympäristöönsä korjaamisen jälkeenkin sopeutuva rakennus. Niinpä tekijänoikeusneuvosto totesi, ettei tällainen työ synny ilman tekijän luovaa ajattelua, ja lopputulos on siis tekijänoikeuden suojaama.

Tekijänoikeuslaissa on erikseen mainittu, että selittävät piirustukset voivat saada tekijänoikeuden suojaan kirjallisina teoksina. Aikanaan tällä on ilmeisesti haluttu antaa suojaa sellaisessa tilanteessa, jossa varsinaisen suunnittelun on tehnyt yksi henkilö ja sen jälkeen selittävät piirustukset on itsenäisesti ja omaperäisesti laatinut toinen henkilö. Sellaisesta ei kuitenkaan tässä tapauksessa ollut kysymys, vaan piirustusten laatiminen liittyi olennaisesti korjausrakentamisen suunnitteluun – aivan kuten nuottien kirjoittaminen liittyy säveltämiseen.

Mikäli arkkitehti joutuu puolustamaan tekijänoikeuttaan, hänen on pystyttävä selittämään, mikä aikaansaannoksessa – talossa tai piirustuksessa – on luovaa. Varsinkin jos rakennus näyttää niin sanotusti tavanomaiselta, tekijänoikeuden asiantuntija ei välttämättä ymmärrä, että sen suunnittelussa on tehty valtava määrä luovia valintoja, jotka eivät ole olleet itsestään selviä. Apuna on hyvä käyttää arkkitehtuurin asiantuntijaa, joka pystyy selittämään tekijänoikeuden asiantuntijoille, mikä juuri kyseisessä työssä on itsenäistä ja omaperäistä.

Olli Pitkänen

*tekniikan tohtori, oikeustieteen kandidaatti ja
IPR University Centerin tutkimusjohtaja*

Marja Heikkilä-Kauppinen
arkkitehti SAFA

*Kirjoittajat ovat tekijänoikeusneuvoston jäseniä ja
osallistuvat lausunnosta TN 2017:7 päättämiseen.*

SAFA, ATL & Archinfo

tuparit

Malminkatu 30
5. kerros

6.3.2018 klo 15–19

ilmoittautuminen:
my.surveypal.com/tuparit-2018

Tervetuloa!

SAFA ARCHINFO

Digikokeiluista uusia tuulia arkkitehtisuunnitteluun?

KIRA-digi on vauhdittanut kiinteistö- ja rakentamisan digitalisaatiota nyt reilun vuoden ajan. Hallituksen kärkihankkeessa on käynnistynyt reilut sata kokeilua ja muuta osahanketta. Hankkeen visiona on avoin ja yhteentoimiva rakennetun ympäristön tiedonhallinnan ekosysteemi.

Tänä vuonna KIRA-digin painopiste siirtyi vahvasti tulosten pureskeluun ja parhaiden käytäntöjen laajaan käyttöönottoon. Vaikka valtaosa kokeiluista on vielä kesken, hankkeista on ammennettavissa jo oppejakin.

KIRA-digi 360 -tulostilaisuuksista ensimmäinen järjestettiin tammikuussa aiheella ”Mahdollisuuksien data: Yhteinen tieto virtaamaan”. Tulostilaisuuksiin kutsutaan alan päättäjät valtiolta, kunnista ja yrityksistä peilaamaan hankkeen tuloksia alan nykytilaan ja tulevaisuuteen. Keskustelua voi seurata ja kommentoida suoran 360-videostriimin välityksellä.

Arkkitehteja kiinnostanee erityisesti **8.3.2018** järjestettävä tilaisuus ”Suunnittelun uudet työkalut: Parasta laatua ja sujuvampia prosesseja”.

Sujuvuutta maankäytön suunnitteluun

Arkkitehtisuunnitteluun liittyviä kokeiluja on kaikista KIRA-digin hankkeista reilu viidennes. Hankkeet liittyvät maankäytön suunnitteluun, suunnittelunaikaiseen tiedonhallintaan ja tietomalleihin rakennuslupaprosessissa.

Maankäytön suunnittelun hankkeissa punaisena lankana on ollut digitaalisen tiedon lisääminen ja sitä kautta läpinäkyvyyden parantaminen prosesseissa. Helsingissä ja Tampereella kokeillaan tietomalleja, joiden avulla kaupunkien yleis- ja asemakaavat saadaan käsiteltäviksi entistä nopeammin, jopa reaaliaikaisena. FCG:n Digikaavoitus-hankkeessa taas kokeillaan uudenlaista digitaalista alustaa, joka sujuvoittaa ja nopeuttaa kaavoitusprosessin läpivientä.

Sitowisen vetämässä MAKU-digissä on vakioitu tapaa mallintaa maaperäsidonnaisia kustannuksia kunnissa. Yhtenäinen toimintamalli tuo ennakoitavuutta maankäytön suunnitteluun sekä säästöjä pohjarakentamiseen ja helpotusta päätöksentekoon, kun tontin rakennettavuustiedot ja siihen liittyvät kustannukset ovat tiedossa aiempaa läpinäkyvämmiin. Seuraavaksi toimintatapaa ollaan viemässä julkisen hallinnon suosituksiin (JHS), mikä edistää sen laajempaa käyttöönottoa kaikissa Suomen kunnissa.

Suunnittelunaikaisen tiedonhallinnan kokeiluja

Suunnittelunaikaisen tiedonhallinnan kokeiluissa on kokeiltu muun muassa parempia tapoja lähtötietojen hankintaan sekä suunnittelun ja tuotannon yhteensovittamiseen. KVA Arkkitehtien ja e-mittauksen hankkeessa kokeillaan ja kehitetään uutta työprosessia, joka yhdistää nopean ja kustannustehokkaan mittauksen kentällä, lähes reaaliaikaisen mallinnuksen sekä mittauksen ohjauksen mallin kehittyessä.

Myös Arkkitehdit NRT:n ”Tarkentuva todellisuus”-kokeilussa testataan uudenlaista työprosessia. Siinä tarkentuvan pisteilviaineiston käsittely ja mallinnus sujuvat mahdollisimman tehokkaasti korjausrakentamisessa.

Emmi Keskisarja & Janne Teräsvirta Arkkitehtitoimisto & Companyn vetämässä C4-kokeilussa tuotetaan suunnittelijoille ja tehtaalle avoimeen käyttöön ohjeistus CLT-työstökoneiden ja suunnitteluohjelmistojen välisestä yhteentoimivuudesta. Kokeilussa valmistetaan erilaisia 1:1-mittakaavan prototyyppisiä, joissa digitaalinen muutosyöte ja fyysinen loppu-tulos saadaan aidosti vastaamaan toisiaan.

Bonavan hankkeessa taas testataan Autodesk Revit -mallinnusohjelmaan kehitettyä lisäosaa tuotetiedon käsittelyyn ja tietomalliin liittämiseen. Lisäosa hyödyntää Rakennustiedon tuotetietokantaa rajapinnan kautta.

Mielenkiintoinen suunnittelunaikaisen tiedonhallinnan kokeilu on ollut myös Arkkitehdit Sankarin #BIMtag-kokeilu, jossa on testattu käyttäjän lisäämiä tageja metatietoina tietomalliobjektien tiedoissa. Tällainen kevyt ja joustava metadata-formaatti voisi laajassa käytössä edistää mallien käytettävyyttä sekä mallintamismallissa että sen jälkeen ja mahdollistaa mallien laajamittaisen hyödyntämisen myös muille kuin rakennusalan ammattilaisille.

Huomio tietomalleihin rakennuslupaprosessissa

Tietomallipohjaiseen rakennuslupaan liittyviä kokeiluja on useita. Vantaan kaupungin ja Sovas3D:n kokeilussa testattiin tietomallin toimivuutta omakotitalon rakennuslupahakemuksen dokumenttina Lupapiste-palvelussa. Kokeilussa opittiin, että nykyisillä käytettävissä olevilla keinoilla kaikki luvan myöntämiseksi vaadittavat laajuustiedot on mahdollista tulkitella suoraan mallista jopa automaattisesti, kunhan malli noudattaa YTV:n ohjeistusta. Seuraavassa kokeilussa testataan ko-

konaisen asuinkerrostalon tietomallipohjaista rakennuslupa-prosessia Vantaalla, Järvenpäässä ja Hyvinkäällä.

Hyvinkäällä kokeiltiin myös uuden asuinalueen arkkitehtuurikilpailun töiden julkaisemista ja tuomarointia selainpohjaisen 3D-palvelun avulla. Kokeilu osoitti, että selainteknologia on jo valmis internetjulkaisemiseen. Selainpohjainen 3D-julkaisu herättää myös uudenlaista mielenkiintoa kaupunki-kehityshankkeisiin.

Kokeiluissa on kohdattu myös epäonnistumisia. Building-Smart Finlandin kokeilu talotekniikan tietomallipohjaisten määräluetteloiden pilotoinnista lupasi yli 50 miljoonan euron vuosittaiset säästöt turhan päällekkäisen työn karsimisesta, mutta kokeiluvaiheessa ei löytynytäkään oikeaa projektia, jossa toimintamallia olisi voinut käytännössä kokeilla. Projektia etsittiin pitkään, mutta kukaan ei uskaltanut ottaa vastuuta kokeilusta. Lopulta kokeilu simuloitiin kuvitteellisessa projektissa, mutta käytännön opit jäivät saamatta.

Lopputuloksena voi todeta, että toimivia ratkaisuja ja teknologiaa on kyllä tarjolla, mutta haasteena on pikemminkin laaja käyttöönotto ja siten laajamittaiset hyödyt. Kuilu teknologian kiihtyvän kehityksen ja hitaan käyttöönoton välillä vain kasvaa: miten lähtisimme kuromaan sitä kiinni? Ainakin kokeilujen perusteella arkkitehdit voisivat näyttää tässä muille oivaa esimerkkiä.

Teemu Lehtinen

KUILU TEKNOLOGIAN KIIHTYVÄN KEHITYKSEN JA HITAAAN KÄYTTÖÖNOTON VÄLILLÄ VAIN KASVAA: MITEN LÄHTISIMME KUROMAAN SITÄ KIINNI?

Teemu Lehtinen.

MINA NYTORP

HARRI HAUTAJÄRVI
arkkitehti SAFA, TkT

Ajassa eteen- ja taaksepäin

PASI PURANEN

Ajan alku, kuluminen ja suhteellisuus on yksi elämän mysteereistä. Aika kiinnittyy näkyvästi arkkitehtuuriin ja kulttuuriperintöön, siihen miten rakennukset ja muut ihmisten aikaansaannokset koetaan, mitä niistä jää jäljelle muistumiksi menneestä. Mitä säilyy meidän ajastamme?

Rooman Pantheon on uhmannut aikaa jo melkein 1 900 vuotta. Kun seisoo sen sisällä ja ihailee valtaisa kattoholvia – maailman suurinta raudoittamattomasta betonista tehtyä kupolia –, alkaa väistämättä pohtia, miksei rakennuksista tehdä nykypäivänäkkin yhtä kestäviä.

Pantheon valmistui noin vuonna 125. Arkkitehtina lienee ollut syrialais-kreikkalainen **Apollodoros Damaskolainen**. Rooman valtakunta ulottui laajalle, ja sitä hallitsi keisari **Hadrianus**.

Tuosta ajasta tuntuu kuluneen iäisyys – tai ehkä ei sittenkään. Kirjailija **Marguerite Yourcenar** on ilmaissut ajan suhteellisuuden ristiriidan ymmärrettävästi:

”Kokeiluja ajan kanssa: kahdeksantoista päivää, kahdeksantoista vuotta, kahdeksantoista vuosisataa. Liikkumattomina ovat jääneet henkiin patsaat, jotka Louvren Mondragonen Antinoksen pään tavoin elävät yhä siinä *kuollessa ajassa*. Samaa ongelmaa voi tarkastella käyttämällä mittana ihmiskukupolia: kaksi tusinaa luista käsiä, jokunen kaksikymmentäviisi vanhusta riittäisivät luomaan katkeamattoman yhteyden Hadrianuksen ja meidän välillemme.”

Marguerite Yourcenarin menestyneen *Hadrianuksen muistelmat* (1951) on kuin aikakapseli. Sitä lukiessa tuntuu hämmästyttävältä, miten hyvin Yourcenar on kyennyt eläytymään vuosina 117–138 hallinneen keisarin elämään ja ajatuksiin ja pohjaamaan kertomuksensa huolellisesti tutkimustietoon.

Edellä oleva sitaatti on muistiinpanoista, jotka kirjailija myöhemmin lisäi teoksensa loppuun. Yourcenarin sinänsä

yksinkertainen oivallus, ajatus ihmiselämän ja sukupolvien käyttämisestä mittatikkuna, on inspiroiva.

Viimeiset kymmenen vuotta tuntuvat kuluneen nopeasti, ja moni sanoo kokevansa samaa. Kun sen kertoo kymmenellä, voi huomata kokonaisen vuosisadan vierähtävän joutuisasti.

Astutaan levottomaan vuoteen 1918: Ensimmäinen maailmansota, vallankumouksia ja raunioita Euroopassa. Suomessa riehui sisällissota. Loppuvuodesta elämä alkaa normalisoitua.

Carl Albert Edelfeltin suunnittelema, vuonna 1862 toimintansa aloittanut Helsingin rautatieasema puretaan, ja uutta asemaa viimeistellään avajaisia varten.

Harpon kiireisenä ja ajatuksissani halki asemahallin ihmisvilinän. Maailma on mullistunut sadassa vuodessa, mutta **Elie Saarin** suunnittelema asemarakennus seisoo yhä lujasti paikoillaan.

Jos kerron kymmenellä oman vaatimattoman ikäni 55 vuotta – joka muuten tuntuu kuluneen nopeasti – ja hyppään sen verran ajassa taaksepäin, saavun keskiajalle vuoteen 1468. Suomi kuuluu osana Ruotsia Kalmarin unioniin, jonka kuniin-kuudesta Tanska ja Ruotsi riitelevät. Aika on levotonta, unionia uhkaa hajoaminen, ja välit Moskovan suuntaan ovat kiristymässä. Rakennus- ja linnoitustyöt Turun, Hämeen ja Viipurin linnoissa jatkuvat – ovat jatkuneet jo 1200-luvulta lähtien –, ja pian alkaa Olavinlinnan rakentaminen. Savupiirtien kansaa patistetaan kuuntelemaan roomalaiskatolista liturgiaa kirkkoihin, joista monet ovat vielä hirsisiä.

Kurkistua toisaalle 550 vuotta sitten: Ylellisyystavaroita ja keksintöjä saapuu hitaissa kamelikaravaaneissa Aasiasta Eurooppaan, sillä suuret löytöretket eivät ole vielä alkaneet. Yksi Silkkitien päätepisteistä on Konstantinopoli. Siellä on maailman suurin kirkkorakennus, joka on muutettu moskeijaksi turkkilaisten vallattua kaupungin vuonna 1453. Rakennusta korjataan ja ensimmäistä minareettia rakennetaan. Pyhättö on ehtinyt kokea tätä ennen jo monet vaiheet rakentamis-

taan 530-luvulta lähtien Bysantin tärkeimpänä kirkkona. Se on ollut myös roomalaiskatoisena kirkkona 1200-luvulla ristiretkeläisten valloitetuuta kaupungin.

Kun tänään astuu sisälle Istanbulin Hagia Sofiaan, voi kokea kulkevasa keskiajan halki Itä-Rooman alkuvaiheisiin asti, ja kauemmaskin. Samalla paikalla oli jo aiemmin kirkko ja sitä ennen Apollon temppeli.

Miltä mahtaa meidän aikamme näyttää tulevaisuudesta käsin, vaikkapa ikäni kahdella kerrottuna eli 110 vuoden kuluttua? Jos vuonna 2128 tutkitaan historiaa ja jos dokumentteja on säilynyt, saataisi johtopäätös olla, että aikamme oli levotonta: Euroopan unionia uhkasi hajoaminen, välit Moskovan suuntaan olivat jälleen kiristyneet, islamistista terrorismia pelättiin, ja ydinaseilla uhkailtiin.

Mitähän on jäljellä nykypäivän rakennuksista 110 vuoden kuluttua? Nykitalot tehdään niin heppoisesti, että niistä säilynee vain pieni osa, ehkä etupäässä runkorakenteita. Sen sijaan tästä ajasta jäänee suuri määrä mitä erilaisimpia jätteitä ja ympäristöongelmia. Aikamme suurin "aikaansaannos", ilmastoin lämpeneminen, muuttaa koko biosfääriä. Se johtaa arvaamattomiin seurauksiin, ja monia asuinseutuja ja kaupunkeja joudutaan hylkäämään.

AIKAMME SUURIN "AIKAANSAANNOS",
ILMASTON LÄMPENEMINEN, MUUTTAA
KOKO BIOSFÄÄRIÄ. SE JOHTAA ARVAAMATTOMIIN SEURAUKSIIN.

Voisiko maailma olla nykyistä parempi paikka 550 vuoden kuluttua? Ehkä länsimainen kulttuuri yksilotteisine aikakäsitteineen on vuonna 2568 jo väistynyt. Tilalle on palannut luontokeskeisempi maailmankuva ja syklistempi aikakäsitys. Ehkä on jo saatu muodostettua toimiva maailmanhallitus, ja uskontojen väliset sodat ovat historiaa. Teknologiaa, rakentamista ja arkkitehtuuria toteutetaan luonnonmukaisuuden periaatteilla.

Rooman Pantheon seisoo yhä paikallaan. Nimensä mukaisesti se on pyhitetty taas kaikille jumalille, kuten aikoinaan, lähes 2 500 vuotta aiemmin.

Harri Hautajärvi

Rooman Pantheonin kupoli restauroinnin jälkeen.

WYNAND VAN POORTVLIET

Muutoksen tuulia Berliinistä

Berliini on taas muutosten kourissa. Osa muutoksista on tervetulleita, osa ei. Kaupungista löytyy kuitenkin myös uusia arkkitehtuurin helmiä.

Staatsoper on käynyt läpi monia muutoksia. Itse oopperatalo on ollut korjattavana ja restauroitavana seitsemän vuoden ajan. DDR:n ajan sodan jälkiä korjaillut asu tehtiin uusrokokoon henkeen, ja siitä vastasi arkkitehti **Richard Paulick**. Nyt uusittu ja lokakuussa käyttöön vihitty talo on arkkitehti **H. G. Merzin** käsialaa.

Suuria muutoksia on tehty näyttämötekniikkaan, ja katso-mosalia on akustisista syistä korotettu useilla metreillä. Korjaustyöt on suoritettu restauroitavien tilojen osalta todellisella pieteetillä, ja taloa tuntematon tuskin huomaa saliin tehtyä

muutosta. Korotusosaan liittyy keraaminen verkkomainen arkkitehtoninen elementti, joka sopii mainiosti oopperasalin henkeen.

Uusittuun rakennukseen kytkeytyy runsaasti maanalaisia, toimintaa helpottavia tiloja. Liikkumista vertikaalisuunnassa helpottavat kaksi yksinkertaisuudessaan kaunista uutta portaikkoa lähellä näyttämöä. Myös uusia saniteettitiloja on runsaasti. Maanalaisesta paikoitushallista pääsee nyt kuivin jaloin oopperaan.

Lämpöistä kaikkein komein on Unter den Lindenin puolinen sali, mutta tummalla puulla verhoilluista alalämpöistäkin löytyy ihailtavaa. Yllätyksenä on baaritiskin vitriinien päällä jopa rivi Aallon kattovalaisimia, ja oivaltavat ”tapetit” kertaa-vat miniatyryrikokoisia valokuvia oopperan korjaustöiden vai-heista.

Staatsoper (myös viereisen sivun yläkuvassa).

KUVAT: TARJA NURMI

Konserttisalien helmi

Oopperan entiseen lavastevarastoon Französische Strassen varrelle on muuttanut Barenboim–Said-akatemia. Sen perustajia ovat **Daniel Barenboim** ja **Edward Said**. Taustalla on Suomessakin esiintynyt Divan-orkesteri, joka on perustettu vuonna 1999 ja joka yhdistää lahjakkaat juutalais- ja arabitaustaiset muusikot. Akatemiassa opiskelee muusikoita Lähi-idästä, Afrikasta ja muilta mantereilta. Kaikkien työskentelyyn kuuluu syventäviä humanistisia opintoja.

Akatemian tilallinen keskiö on **Frank Gehryn** suunnittelema Pierre Boulez -sali. Se on ehdoton helmi, sekä arkkitehtuurinsa että ohjelmistonsa puolesta. Gehry sai tehtävän suorana toimeksiantona, koska hän kuuluu Barenboimin ystäviin.

Pierre Boulez -salin onnistuneesta akustiikasta on vastaanut **Yasuhisa Toyota**. Parvet aaltoilevat vaakasuunnassa ja ovat pohjamuodoltaan elliptisiä, mikä antaa mahdollisuuden monenlaisille kokoonpanoille. Salin modulaarinen istumajärjestely on muunneltavissa. Salin puuverhoilu ja keveys sekä avaruus tekevät siitä juhlallisen ja viehättävän, rokokooivahteisella tavalla. Suuret ikkunat peitetään konserttien ajaksi, mutta verhottomina ne antavat historiallisen tilan hengittää itseensä ulkomaailmaa.

Schinkel ahtaalla

Berliini on gentrifikoitunut ja turistisoitunut vauhdilla. Kaupunkisuunnittelu on tiivistämisvimmassa selvästi hukkaamassa jotain oleellista. **Friedrich Schinkelin** saksalaista uusgotiikkaa edustava Friedrichswerdersche Kirche on sekin katoamassa näkyvistä. Nyt sitä ympäröivät luksusasunnot käsittävät asuinrakennukset. Niiden tyyli yrittää kuivakkaasti tavoitella art deco -henkeä, mutta viesti on selvä: rahalla saa Berliinisäkin pian mitä vain. Alueen tuntumassa asuvat kohta ainoastaan sellaiset ihmiset, joilla on jo kaikkea.

Schinkelplatz-aukio kirkon edessä sentään säilyy. Sitä tulevat ympäröimään vielä rakennusvaiheessa olevat talot. Suunnittelijoihin kuuluu muun muassa Schultes Frank Architekten.

Schinkelin kirkon ja Bauakademie-rakennuksen ympäristön kohtelu on nostattanut runsaasti kritiikkiä eritoten kaupunkisuunnittelua johtavaa sveitsiläissyntyistä **Regula Lüscheriä** kohtaan. Taustalla on kuitenkin hänen edeltäjänsä **Hans Stimmannin** ajatus Berliinin ”kriittisestä rekonstruktios- ta”. Nyt on mennyt kuitenkin niin sanotusti överiksi, sillä paikan ”rekonstruktio” on pelkkää vapaan maa-alueen täyttämistä uusilla rakennuksilla. Viereinen työmaa vaurioitti jo pari vuotta sitten kirkkoa ja sen holveja niin pahasti, että se on kokonaan jouduttu sulkemaan yleisöltä. Se oli todella mittava skandaali.

Lähistöllä Museosaarella on Altes Museumin takana vielä työmaavaiheessa mutta jo hahmossaan **David Chipperfieldin** toimiston uusi työ, James Simon Galerie. Se avataan yleisölle vuonna 2019. Suurta keskustelua ja kiistelyäkin herättänyt valtava Schloss, tuleva Humboldt Forum, on sekin vähitellen valmistumassa.

Tarja Nurmi

Friedrichswerdersche Kirche.

Alvar Aalto -kaupunki- verkosto laajenee ulkomaille

Jyväskylässä viime vuonna perustettuun Alvar Aalto -kaupunkien verkostoon kuuluu tällä hetkellä kuusitoista kaupunkia eri puolilta Suomea. Vuosittaisessa kaupunginjohtajien tapaamisessa Seinäjoella päätettiin, että verkostoon kutsutaan mukaan ulkomaisia kaupunkeja, joissa sijaitsee merkittäviä **Alvar Aallon** arkkitehtuurikohteita.

Potentiaalisia Aalto-kaupunkeja ovat Aalborg (Tanska), Avesta ja Uppsala (Ruotsi), Bazoches-sur-Guyonne (Ranska), Beirut (Libanon), Berliini, Bremen, Essen ja Wolfsburg (Saksa), Cambridge ja St. Benedict (USA), Luzern (Sveitsi), Reykjavik (Islanti), Riola di Vergato ja Venetsia (Italia), Tartto (Viro) sekä Viipuri (Venäjä).

Verkon kansainvälistyminen on luontevaa, sillä Aallon suunnitelmista toteutettiin ulkomaille 1930–1970-lukujen aikana useita, huomattavia kohteita.

”Tiiviissä valtakunnallisessa – ja tulevaisuudessa myös kansainvälisessä – yhteistyössä voidaan vaikuttaa siihen, kuinka Aallon rakennuksia tulevaisuudessa kohdellaan, suojellaan ja korjataan. Toiminnan laajeneminen ulkomaille osoittaa myös sen, että Alvar Aallon tuotannolla on paikkansa modernin arkkitehtuurin kansainvälisellä kentällä”, sanoo Alvar Aalto -säätiön **Tommi Lindh**.

Verkosto ja sen jäsenkaupungit ovat ottaneet käyttöön oman logon ja aloittaneet yhteistyön valtakunnallisen Alvar Aalto -matkailureittihankkeen parissa. Vuosittainen Alvar Aalto -kaupunkien kaupunginjohtajien tapaaminen järjestetään seuraavan kerran Turussa 31.1.–1.2.2019.

Tiedotuskeskukset yhteistyöhön Venetsian biennaalissa

”

MEILLE SUOMEN NÄYTTELYSTÄ
VASTAAMINEN ON UUSI TEHTÄVÄ,
JONKA OTIMME INNOLLA VASTAAN.
– HANNA HARRIS

Arkkitehtuurin tiedotuskeskus Archinfo ja Nykytaiteen tiedotuskeskus Frame Contemporary Art Finland aloittavat yhteistyön Venetsian biennaalin näyttelyissä.

Yhteistyön myötä arkkitehtuuri- ja taidebiennaaleille on valittu pilottikokeiluna yhteinen projektipäällikkö, joka valmistelee kahden vuoden välein pidettäviä näyttelyitä yhtäjaksoisesti. Projektipäällikkönä aloitti tammikuun alussa FM **Maikki Lavikkala**.

”Meille Suomen näyttelystä vastaaminen on uusi tehtävä, jonka otimme innolla vastaan loppuvuodesta 2017. Yhteistyö sisarorganisaatiomme kanssa on edesauttanut näyttelyhankkeen ripeää edistymistä, ja uskomme jatkuvuuden olevan eduksi Suomen biennaalihankeille tulevaisuudessakin”, toteaa Archinfon toiminnanjohtaja **Hanna Harris**.

Toukokuussa 2018 avautuvan arkkitehtuuriennaalin Suomen Aalto-paviljongin näyttelyn teemana on kirjasto. Näyttelyn kuraattoreina toimivat paviljongin komissaari Hanna Harris sekä arkkitehtuurikriitikko, arkkitehtuurin teorian tutkija, TkT **Anni Vartola**. Vuoden 2019 taidebiennaalin kuraattori ja taiteilijat julkistetaan huhtikuussa.

Kun ovelta vaaditaan mahdottomia.

LAMI-OVI ON:
Kosteuden- ja vedenkestävä • Hygieeninen
Paloturvallinen • Korroosion kestävä
Kemikaaleja kestävä • Helppohoitoinen

50 YEARS
1968-2018
GRP - DOORS®
LAMI

MUOVILAMI OY – Hygieenisia LAMI-ovia yli 50 vuoden kokemuksella ja ammattitaidolla – WWW.LAMIDOORS.COM

TULOSSA

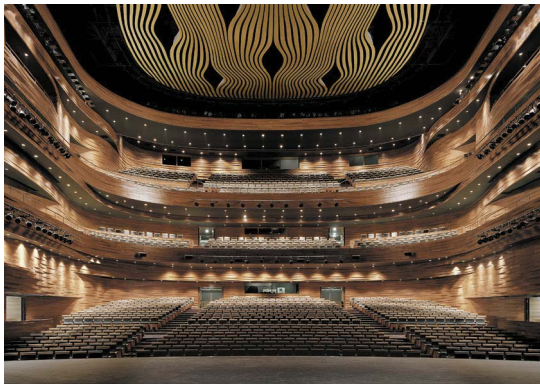
HELSINKI–SHANGHAI PES-ARKKITEHDIT

Iso ja pieni näyttelysali 6.3.–3.6.2018

Tervetuloa avajaisiin 5.3. kello 18

Arkkitehtuurimuseossa 6. maaliskuuta avautuvassa näyttelyssä kohtaavat Suomi ja Kiina. PES-Arkkitehdit on kuluneiden 15 vuoden aikana laajentanut toimintaansa näkyvästi Kiinaan kulttuuri- ja liikerakennuksia suunnitellen. Toimisto on vastannut samaan aikaan merkittävien liikennehankkeiden arkkitehtisuunnittelusta Suomessa. Helsinki–Shanghai-näyttelyssä toimisto esittäytyy tärkeimpien viimeaikaisten kansainvälisten ja kotimaisten projektien kautta. Samalla näyttely juhlistaa toimiston 50-vuotista historiaa.

Yllä/PES-Arkkitehdit: Helsingin sataman Länsiterminaali, kuva Kari Palsila
Alla/PES-Arkkitehdit: Wuxin oopperatalo, kuva Jussi Tiainen

NÄYTTELYT MUSEOSSA

ALVAR AALTO -MITALI 50 VUOTTA Iso näyttelysali 25.2. saakka

Arvostettu kansainvälinen arkkitehtuuripalkinto, Alvar Aalto -mitali, täyttää 50 vuotta. Mitalin kunniakasta historiaa juhlistaan Arkkitehtuurimuseon ja Alvar Aalto -museon yhteistyönäyttelyllä, joka esittelee kaikki mitalistit ennen ja nyt. Näyttelyssä nähdään myös mitalin kansainvälinen ulottuvuus: 50 vuoden aikana mitali on jaettu 13 arkkitehdille 10 eri maahan.

LAPIN MATKAILUA LUOTIIN MAISEMILLA JA ARKKITEHTUURILLA Pieni näyttelysali 25.2. saakka

Lapin merkitys Suomen alati kasvavalle matkailijavirralle on kiistämätön. Arkkitehti, tekniikan tohtori Harri Hauta-järven väitöskirjaan pohjautuva näyttely pureutuu aiheen ytimeen esitellen pohjoista matkailuarkkitehtuuria ja maisemakulttuuria. Lapin hotellien ja majatalojen kautta valottuvat Suomen matkailun kehitys sekä kansainväliset ja kansalliset vaikutteet kasvavan maan ilmeessä.

TAPAHTUMAT

ARCHITECTURE SPEAKS!

Professori Jenni Reuterin kuratoima kokonaisuus tuo Suomeen kiinnostavia kansainvälisiä toimijoita kertomaan itselleen ajankohtaisista näkökulmista arkkitehtuuriin. Monipuolisista puheenvuoroista rakentuu ajankohtainen ja moniääninen kokonaisuus. Yhteistyössä Aalto-yliopisto ja Arkkitehtuurimuseo.

Keskiviikko 21.3.2018 kello 18

Carlos Castanheira / Arkkitehtuurimuseo

HISTORY OF FINNISH ARCHITECTURE

Sarja houkuttelee havainnoimaan rakennettua ympäristöä ja auttaa ymmärtämään, kuinka arkkitehtuuri ja rakentaminen kytkeytyvät yhteiskunnalliseen kehitykseen Suomessa. Ohjelma alkaa toukokuussa: www.mfa.fi

VAIKUTA SAFASSA

Nyt on aika toimia ja vaikuttaa SAFAssa.

Vaaliliittojen muodostaminen ja ehdokaslistojen laatiminen kannattaa aloittaa hyvissä ajoin keväällä!

Vaaliopas verkossa	4.6.
Tarkista äänestyskelpoisuutesi, vaaliluettelo nähtävillä	11.6.–18.6.
Huomautukset vaaliluetteloon	11.–25.6.
Ehdokaslistat SAFAn toimistoon	10.9.
Vaaliliitoilta materiaali verkkojulkaisua varten	20.9. mennessä
Ehdokaslistojen julkistaminen	27.9.
Äänestä	17.10.–31.10.
Vaalin tulosten julkistus verkossa	2.11.
Uusi liittovaltuusto kokoontuu	10.12.

SAFA
Liittovaltuusto
— vaalit

2018

TIIA ETTALA ARKKITEHTITOIMISTO ETTALA PALOMERAS

”Mihin liiton rahoja ja resursseja tulisi käyttää? Liittovaltuusto on paras vaikuttamispaiikka ammattikunnan asioihin. Kaikilla on hyvä mahdollisuus päästä vaikuttamaan, mutta vain asettumalla ehdolle voi tulla valituksi.”

Kauppalehti *Optio* nosti ilahduttavasti esiin arjen arkkitehtuuria: Alt Arkkitehdit todisti Virpiniemen öljyntorjunta-asemahankkeessa, että hyvä suunnittelu maksaa vähemmän kuin huono. SAFAn puheenjohtaja **Henna Helander** pääsi **Kimmo Tiilikaisen** ja **Marketta Kytän** kanssa ääneen Radio Suomen haastattelussa, jossa pohdittiin hyvän asuinympäristön piirteitä. Arkkitehtuurin Finlandia -voittajaksi vuonna 2015 valittu jyväskyläläinen Puukuokka-kortteli nousee tuon tuostakin otsikoihin: Puukuokka 2 on jo teollisen puurakentamisen tulos, ei enää koerakentamista. **Alvar Aallon** 120-vuotisjuhlavuosi ja arkkitehtuurin päivä näkyivät *Helsingin Sanomissa*.

► RAKENNUSLEHTI 29.1.

Jyväskylän Puukuokka-kortteli ei ole enää mikään yksittäinen pilotti:

// Arkkitehti on luonut julkisivuihin vaihtelua erikokoisilla ikkunoilla sekä sisäänvedetyillä ja ulkonevilla parvekkeilla. Talot ovat luonteeltaan selkeästi puukerrostaloja. Puuta lähes ainoana julkisivumateriaalina on käytetty taitavan ilmeikkäästi. Puujulkisivuihin helposti pesiytyvä 'detaljrirkkaus', listoitukset, peitelaudat ja pellitykset on tässä kohteessa toteutettu eleettömästi osana isoa kokonaisuutta. Kaikki pientaloista helposti puukerrostaloihin kopioituvat piirteet ovat poissa näistä taloista."

KAUPPALEHTI OPTIO 28.1.

Arkkitehtuurin arkinen ihme: hyvää saa halvalla:

// Kaupunki tilasi varastotilan öljyvahinkojen torjuntaan tarkoitettulle kalustolle. Se sai toimivat tilat tarpeisiinsa, mutta myös muodoltaan kiinnostavan ja muotokieleltään tyylipuhtaasti päätyyn asti vedetyn veistoksen, jonka uljas olemus näkyy kauas merelle. **Ville-Pekka Ikolan** (Alt Arkkitehdit) valitsema ankaran kaunis muoto oli myös vaihtoehtoisista ratkaisuista taloudellisin. Ikola hylkäsi ajatuksen kahdesta erillISRakennuksesta ja yhdisti suunnitellut toiminnalliset tarpeet yhden katon alle."

RADIO SUOMEN AJANTASA-OHJELMA 30.1.

// Helsingin lähiöt ovat viihtyisiä, ja toisin kuin monissa maissa, niissä on hyvin vähän segregatio-ongelmia. Rakennukset ovat pääosin laadukkaasti rakennettuja, luontoon pääsee läheltä, ja julkisen liikenteen yhteydet toimivat", **Henna Helander** sanoo. "Ihminen muodostaa asuinympäristöllään kuvaa myös itsestään. Lähiympäristöön sitoudutaan vahvasti ja tunteella. Ympäristön viihtyvyys on siksi ensiarvoisen tärkeää."

► HELSINGIN SANOMAT 4.2.

Paavo Lipponen oli oikeassa – meillä olisi valttikortti, jolla Suomesta voisi tehdä arkkitehtuurin ja designin suurvallan:

// Eilen lauantaina tuli kuluneeksi 120 vuotta Alvar Aallon syntymästä. Päätin juhlan kunniaksi tarkistaa, olisiko pölypilvi hälvenemässä. Kävi ilmi, että raikastumisen merkkejä on vihdoin ilmassa. Aallon synttäreitä juhlettiin Kelan pääkonttorissa brunssilla ja seminaarilla. Rautatalo on avattu jälleen yleisölle. Suomen lukuisat Aalto-kaupungit ovat perustaneet verkoston ja ryhtyneet panostamaan arkkitehtuuritien palvelemiseen", **Jaakko Lyytinen** kirjoittaa kolumnissaan.

Puusta pitkälle

Joulukuussa järjestettiin illallistapahtuma, jossa yhdistyivät puurakentamisesta käytävä keskustelu ja ruoka. Keskustelua ruokittiin – kirjaimellisesti – luomalla perinteistä seminaaria rennompi ja intiimimpi tunnelma.

Tapahtuma oli osa monialaisten ja vapaamuotoisten puupaneelien sarjaa, joka kuuluu **Petri Heinin** johtamaan ympäristöministeriön puurakentamisen kehittämisohjelmaan. Paneelien tavoitteena on vapauttaa puurakentamisen ympärillä käytävää keskustelua ja tuottaa uusia näkökulmia törmäyttämällä yhteen kiinnostavia ihmisiä, jotka suhtautuvat puuhun intohimoisesti. Tapahtumat jatkuvat vaihtuvien puuteemoin ja eri alat kattavin kutsuvierain.

Keskustelua avattiin huippukeittiömestari **Markus Armon** loihittimien, aisteja herkistävien ruokalajien avulla. Illan aikana vuorottelivat teeman ympärille rakennetut ruokalajit, puheenvuorot ja pikatehtävät, joita osallistujat toteuttivat.

Ruoka toimi keskustelussa vertauskohteena inhimillisestä perustarpeesta: voisiko suhde rakentamiseen ja arkkitehtuuriin olla yhtä helposti lähestyttävä kuin suhde ruokaan? Entä miten keittiömestari suhtautuu raaka-aineeseen, sen ominaisuuksiin ja käyttöön? Teema johdatteli keskusteluun puun perimmäisistä ominaisuuksista: vahvuuksista, uhista, mahdollisuuksista.

Teeman ytimessä

Aalto-yliopiston Puustudion opettaja, arkkitehti **Karola Sahi** painotti uusien versojen kasvattamista. Erityisesti insinööri- ja tekijäpuolella puuttuu syvällistä puurakentamisen koulutus-

KUVAT: EMMI KESKISARJA

JOS AMMATTITAITOA ON, NIIN
JAETAAN SE. – ANTREI HARTIKAINEN

ta. Puurakentaminen on mainio kohde rakentamisen prosessin tarkkailuun ja kehittämiseen koko ketjun läpi – metsänhoidosta suunnitteluun – pitkäaikaisvaikutuksia painottaen.

Hoisko CLT:n projektijohtaja **Maarit Liikala** kehotti puurakentamiseen tunteella ja hyvällä yhteistyöllä.

”Meille on tärkeää se, että jokainen palanen on kohdallaan ja puhalletaan yhteen hiileen. Silloin saadaan hyvää aikaiseksi – tärkeää on saada aikaan jotain sellaista, joka kestää jälkipolville asti”, Liikala sanoi.

Myös hienopuuseppä **Antrei Hartikainen** kannusti ideoiden avoimeen jakoon ja läpinäkyvyyteen:

”Jos ammattitaitoa on, niin jaetaan se. Toivoisin, että tämä läpinäkyvyys lähtisi sieltä ihan pohjalta ja menisi huipulle asti, kattaisi materiaalit, tekijät ja kaiken siltä väliltä. Materiaalien kohdalla tiedetään, mistä ne tulee ja minne ne menee, ja silloin läpinäkyvyys pysyy.”

Puukerrostaloja rakennuttava **Keijo Ullakko** huomautti, että Suomessa käytetään liian vähän aikaa suunnitteluun. Jotta voidaan lähteä liikkeelle puun aidoista ominaisuuksista betonirakentamisen imitoimisen sijaan, suunnitteluun täytyy varata riittävästi aikaa. Materiaalivalinnoissa tulisi huomioida puun alkuperä, laatu, kestävyys ja kierrätettävyys.

Suomella on maine puurakentamisen kärkeen. Siitä olisi hyvä pitää kiinni kirimällä koko maailman markkinoille. Museoviraston konservattorin **Anna-Maija Kymäläisen** sanoin: ”Ilman tahtoa ei tapahdu yhtään mitään.”

*Emmi Keskisarja
arkkitehti ja tutkija*

Arkkitehtipäivät 2018

Catherine Slessor

Tunnetaan Architectural Review'n päätoimittajana,
Archdailyn toimittajana ja kriitikkona

Anni Vartola

Arkkitehtuurikriitikko, arkkitehtuurin teorian tutkija,
yliopisto-opettaja

Juha Hurme

Teatteriohjaaja, Finlandia-palkittu kirjailija

Pääseminaari ja iltajuhlat
pe 13.4.2018
Oulun Lasaretti

safa.fi/arkkitehtipaivat
#arkkitehtipaivat2018

Pääsuunnittelijan valtakunnallinen pätevyystentti

17.4.2018

Rakennus-, LVI- ja kiinteistöalan henkilöpätevyys FISE Oy:n pätevyysdentoteamijärjestelmään kuuluva pääsuunnittelijan valtakunnallinen tentti järjestetään **Helsingissä, Oulussa ja Tampereella tiistaina 17.4.2018 klo 13.00–16.00**. Tentin järjestelyistä vastaa Suomen Arkkitehtiiliitto SAFA pääsuunnittelijan pätevyysdentoteamijärjestelmän sihteerijärjestönä.

Tentti on tarkoitettu kaikille niille pääsuunnittelijan pätevyyttä hakeville, jotka eivät voi korvata pätevyys myöntämisen edellytyksenä olevaa pääsuunnittelutenttiä kokemuksella. Tentti koostuu kuudesta kysymyksestä, jotka emeritusprofessori Kari Sallonen valitsee tenttikysymyspankista. Tenttikysymyspankki ja kirjallisuusluettelo suositeltavasta pääsuunnittelua koskevasta kirjallisuudesta sekä lisätietoa pääsuunnittelijan pätevyysdentoteamijärjestelmästä löytyvät verkkosivuilta www.safa.fi > **Koulutus** > **Suunnittelijapätevyys**. Mukaan tenttiin tarvitaan vain kynä ja kumi – muun tarvittavan materiaalin jakaa tentin järjestäjä.

Tentin hyväksytysti suorittamiseksi osanottajan tulee vastata kuudesta kysymyksestä valitsemaansa viiteen siten, että jokaisesta kysymyksestä kertyy pisteitä ja että saavutettujen pisteiden yhteismäärä on vähintään 60 % tentin maksimipisteistä. Jokaisesta tenttikysymyksestä voi saada korkeintaan 5 pistettä, jolloin koko tentin maksimipistemäärä on 25 pistettä. Hyväksytysti suoritettu tentti on voimassa 5 vuotta.

Tentin hinta on 170 euroa + alv 24 %.

Lisätietoa tentistä ja pääsuunnittelijan pätevyysdentoteamijärjestelmästä osoitteesta www.safa.fi tai pätevyyslautakunnan sihteeriltä Pia Selroosilta, pia.selroos@safa.fi ja 041 528 2952.

Ilmoittautumiset tenttiin tulee tehdä perjantaihin **6.4.2018** mennessä osoitteesta www.safa.fi > Koulutus tai sähköpostitse koulutus@safa.fi. Ilmoittautuessa sähköpostitse muistathan ilmoittaa laskutusosoitteesi ja tenttipaikkakunnan. Tentin järjestämisen edellytyksenä kullakin paikkakunnalla on, että 6.4. mennessä tulee vähintään viisi ilmoittautumista.

Tule mukaan Työelämän arkkitehtiraatiin!

Nyt on aika asettua ehdolle Työelämän arkkitehtiraati TARin johtokuntaan tulevaisuuteen kolmivuotiskaudeksi.

Ehdokasasettelu on avoinna 28.2.2018 saakka TEKin kotisivuilla www.tek.fi. Ehdokkaiksi voivat asettua kaikki työelämässä palkansaaja-asemassa olevat SAFA-TEK-jäsenet.

TEKin ja SAFAn välisen yhteistyösopimuksen mukaisesti TEKin toimii Työelämän arkkitehtiraati TAR. Se kokoaa uusia SAFA-TEK-yhteisjäseniä ja entuudestaan TEKin jäsenenä olevaa arkkitehtikuntaa keskustelemaan arkkitehtien työstä ja vaikuttamaan arkkitehtien työelämään. Raati kokoontuu muutama kerran vuodessa.

Uusi johtokunta valitaan raadin vuosikokouksessa 20.3.2018.

Danske Bankin Akava-tiimi neuvo

Danske Bankilla on Akavan jäsenliittojen jäseniä varten oma tiimi, joka vastaa kysymyksiin asuntolainaedusta ja auttaa myös vastavalmistuneita jäsenetujen hyödyntämisessä. Tiimiin kuuluu myös Akavan jäsenliiton jäseniä, joten monipuolisen asiantuntemuksen lisäksi tiimiltä löytyy tietoa liittojen toiminnasta.

Monet pitävät asuntolainaa painolastina, joka pitää maksaa pois mahdollisimman nopeasti. Sen sijaan kannattaisi ajatella, että sen on modernissa taloudessa joustoelementti, jonka takaisinmaksusta voi sopia pankin kanssa. Lyhennyksen voi aloittaa portaittain. Kun asuntolainaa maksetaan useita vuosia, matkan varrella tulee elämässä eteen erilaisia tilanteita, joissa voi hakea taukoa lainanlyhennyksistä.

Laina-asiakkaiden tilanteet vaihtelevat, ja etu marginaalista lasketaan erikseen jokaiselle asiakkaalle. Henkilökohtaisesta lainatarjouksesta näkee hinnan jäsenenä ja ilman jäsenyyttä.

Tervetuloa asiakkaaksi!

*Tutustu Danske Bankin jäsenetuihin verkossa:
danskebank.fi/akava*

RAKENTAMISMÄÄRÄYSKOKOELMAN UUDISTUKSET: SUUNNITTELIJAN NÄKÖKULMA

Roadshow 2018

Helsinki to 1.3.

Oulu to 22.3.

Kuopio ke 25.4.

Turku to 3.5.

Tampere to 29.5.

Helsinki myös webinaarina

Jäsenhinnat RILin, SAFAn, RKL:n, RIAN, SuLVIn, MIL:n ja MARKin jäsenille.

8.30 Ilmoittautuminen ja kahvi

9.00 Seminaarin avaus: Uudistusten iso kuva

Rakennusneuvos Teppo Lehtinen, ympäristöministeriö

9.45 Rakenteiden lujuus ja vakaus

*Yksikön päällikkö Hemmo Sumkin,
Sweco Rakennetekniikka Oy*

10.30 Tauko

10.45 Paloturvallisuus

*Toimitusjohtaja Juha-Pekka Laaksonen,
L2 Paloturvallisuus Oy*

11.30 Terveellisyys

*Johtava asiantuntija, osastopäällikkö
Leif Wirtanen, Ramboll Finland Oy*

12.15 Lounas

13.15 Esteettömyys

Yliarkkitehti Niina Kilpelä, ympäristöministeriö

14.00 Meluntorjunta ja ääniolosuhteet

Toimitusjohtaja Heikki Helimäki, Helimäki Acoustics

14.45 Kahvitauko

15.00 Energiatohokkuus

*Arkkitehti SAFA Kimmo Lylykangas,
Arkkitehtitoimisto Lylykangas*

15.45 Rakennusvalvonnan näkökulma

*Pääkaupunkiseutu –
Rakennuslupapäällikkö Solja Mäkelä
Oulu – Rakennusvalvonnan johtaja Pekka Seppälä
Kuopio – Rakennustarkastaja Ilkka Korhonen
Turku – vahvistetaan myöhemmin
Tampere – vahvistetaan myöhemmin*

Paikkakuntakohtaiset muutokset
ohjelmassa mahdollisia –
pääsääntöisesti puheenvuoron pitäjä
tulee samasta organisaatiosta kuin
ohjelmaan on merkitty.

Osallistumismaksut:

Jäsenet (RIL, SAFA, RKL, RIA, SuLVI,
MIL, MARK): 380 euroa + 24 % alv.

Muut: 460 euroa + 24 % alv.

Hinnat sisältävät luennot,
luentoaineiston sekä ohjelmaan
merkityt tarjoilut.

Webinaarin hinta: jäsenet 330 euroa ja
muut 360 euroa. Webinaari sisältää
aineiston sähköisessä muodossa.

Lisätietoa ja ilmoittautuminen:

www.ril.fi > Koulutukset

www.safa.fi > Koulutus

Hirsinen kulttuuritalo Hyrylään

Yleisessä arkkitehtuurikilpailussa etsittiin Tuusulan keskukseen Hyrylään uudenlaista oppimisen ja kulttuurin taloa.

Uudisrakennus tulee tarjoamaan uudet tilat Tuusulan lukiolle sekä pitkään kaivattuja kokoontumis- ja esiintymistiloja, jotka palvelevat suurta yleisöä, kunnassa toimivia järjestöjä ja yhteisöjä. Kilpailun järjesti Tuusulan kunta yhteistyössä SAFAn kanssa, ja siihen saapui 57 ehdotusta.

Kilpailussa tuli huomioida toiminnallinen muuntojoustavuus ja tilojen muunneltavuus. Lisäksi kilpailijoiden tuli ottaa huomioon taloudellinen toteuttamiskelpoisuus, energiatehokkuus ja kestävä kehitys. Puurakentamisen soveltaminen oli yksi arvosteluperusteista.

Rakennuspaikka on kaupunkikuvassa erittäin näkyvä, ja uudisrakennus tulee vaikuttamaan oleellisesti Hyrylän ilmeeseen. Ratkaisujen toivottiin heijastavan Tuusulan kulttuuriperintöä sekä Hyrylän 150-vuotista varuskuntahistoriaa.

Kilpailun voitti Aarti Ollila Ristola Arkkitehtien ehdotus Monikko.

Suurin osa kilpailijoista oli sijoittanut uudisrakennuksen onnistuneesti tontin luoteiskulmaan. Näin rakennus asettui luontevasti julkisen katuaukion laidalle ja rajasi vilkasliikenteisen Järvenpääntien pois pihapiiristä.

Uudisrakennuksen mittakaavassa ja massoitellussa oli paljon ehdotuskohtaisia eroja. Parhaina pidettiin ehdotuksia, jotka olivat jollain tavoin jakaneet tai muotoilleet rakennuksen hahmoa sopeutumaan ympäristön rakennusten mittakaavaan. Joissain ehdotuksissa oli saatu rakennuksen volyymiä pienemmäksi painamalla osa tiloista maan alle. Kovin syvärunkoisten rakennusten kohdalla huoleksi osoittautui tilojen riittävä luonnonvalon saanti.

Helposti lähestyttävä kulttuurirakennus

Parhaissa ehdotuksissa maantasokerroksen salien, aulan ja ravintolan kokonaisuus toimii erilaisissa tapahtumissa ja tiloja voidaan yhdistellä joustavasti.

Oppimistilojen arkkitehtuuri oli ehdotuksissa vaihtelevaa. Parhaimmillaan syntyi avoin ja elämyksellinen oppimaisema, joka muuntuu erilaisiin tarpeisiin ja tarjoaa puitteet eri toimijoiden väliselle yhteistyölle.

Ehdotusten arkkitehtuuri vaihteli sympaattisen pienimittakaavaisesta suurieläisen kulttuurimonumentin tunnelmaan. Parhaissa ehdotuksissa rakennukseen oli saatu luotua hienostunut kulttuurirakennuksen tuntu kuitenkin sopivan maanläheisellä tavalla. Monissa ehdotuksissa puumateriaalin käyttäminen näkyvästi loi rakennukselle lämminhenkisen imagon. Julkisivumateriaaleista puun ja tiilen katsottiin sopivan hyvin paikan henkeen, ja niitä oli käytettykin onnistuneesti.

Monessa ehdotuksessa oli tutkittu puuta runkomateriaalina. Puujulkisivuissa yleisiä olivat erilaiset rimoitukset, varsinkin pystyrimoitukset. Joissakin ehdotuksissa puu runkomateriaalina näkyi vain selostuksen tasolla ja puurakentamisen reunaehdot muun muassa jänneväliden osalta olivat jääneet viemättä suunnitelmiin.

Ilahduttavan moni ehdotus oli tutkinut myös energia-
tehokkuuden ja kestävä kehityksen ratkaisuja.

Voittajaksi komea hirsirakennus

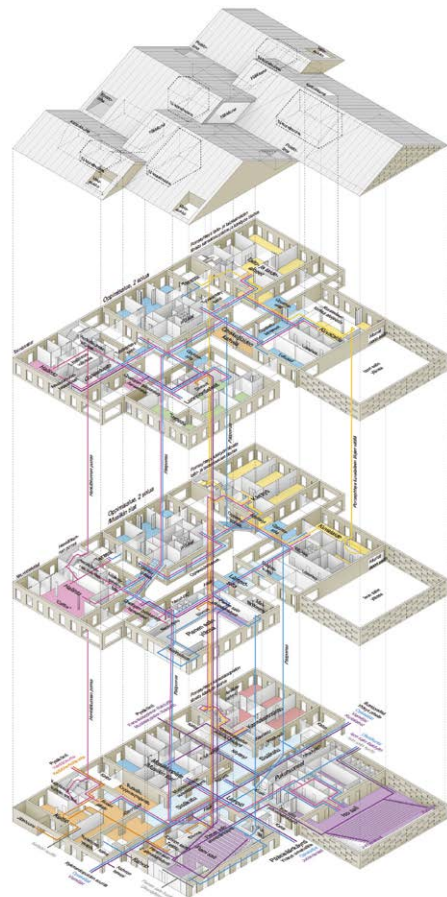
Kilpailun voittajaksi valittiin ehdotus *Monikko*. Se on komea puurakennus, jossa hirsirakentamisella on identiteettiä luova vahva rooli. Viisi toisiinsa liittyvää hirsirakenteista ja harjakattoista rakennusmassaa sijoittuu tontille viereisten asuinkortteleiden koordinaatistoa seuraten.

Toiminnot sijaitsivat pitkän ja komean sisäkadun varrella. Pohjaratkaisut on sovitettu hirsirakenteeseen erittäin taitavasti ja johdonmukaisesti. Toinen ja kolmas kerros on tilallisesti rikas kudelma valokuiluineen, ja ne tarjoavat elämykselliset

VOITTANEEN EHDOTUKSEN
POHJARATKAISUT ON SOVITETTU
HIRSIRAKENTEeseen ERITTÄIN
TAITAVASTI JA JOHDONMUKAISESTI.

Voittajaehdotuksessa toiminnot sijaitsivat sisäkadun varrella.

TOISEN PALKINNON SAANEESSA EHDOTUKSESSA **TANGRAM** TONTILLA VAPAASTI SEISOVAN RAKENNUKSEN MASSOITTELU JA MITTAKAAVA OVAT ERITTÄIN ONNISTUNEET.

oppimistilat. Hirsipinnoista syntyy rakennuksen sisätiloihin lämmin ja omaleimainen tunnelma. Julkisivut ovat kauniit, ja konstailematon aukotusratkaisu sopii hyvin yhteen harjakattoisen massoitellun kanssa.

Jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää erityisesti huomiota piha-alueen kokoon ja viihtyisyyteen sekä sijoittaa pysäköintipaikat muualle kuin rakennuksen lounaisseinustalle. Suunnitelmaa tulee edelleen kehittää tavoitehintaan pääsemiseksi muun muassa tarkastamalla laajuutta ja tilavuutta, mikä varmasti onnistuu modulaarisen pohjamuodon takia.

Omaleimaisuudella muille sijoille

Toisen palkinnon sai ehdotus *Tangram*. Tontilla vapaasti seisovan rakennuksen massoitelu ja mittakaava ovat erittäin onnistuneet. Molemmat salit on sijoitettu kellarikerrokseen, mutta toiminnallisuus ei siitä kärsi, vaan salien ja aulan ko-

Toiselle sijalle tuli ehdotus *Tangram*, Arkkitehtitoimisto Piirtä.

konaisuus on joustava ja toimiva. Keskeinen kokoava aulaila portaikkoineen on tilallinen ja komea, ja oppimisen tilat ovat hyvin muuntojoustavat. Ehdotuksen julkisivumaailma olisi kuitenkin kaivannut helpommin lähestyttävää, rennompaa ja raikkaampaa ilmettä.

Kolmannen palkinnon sai varmaotteinen ja omaleimainen ehdotus *Ahjo*, jossa rakennuksen pohja on jäsennelty kauniin symmetriseen muotoon. Rakennuksen kattomuoto liittää kompaktin uudisrakennuksen kekseliäällä tavalla kasarmirakennusten mittakaavaan. Systemaattinen pohjaratkaisu osoittautui kuitenkin varsin tehottomaksi, ja isompi sali oli alimitoitettu, mitä olisi vaikea korjata kokonaisidean kärsimättä.

Kilpailussa jaettiin kaksi lunastusta. Ensimmäisen lunastuksesta sai ehdotus *Forum*, jossa suuri rakennusmassa oli ansiokkaasti pilkottu pienempiin rakennusosiin ja jäsennelty modulaariseen, muuntojoustavaan clt-runkoon. Toisen lunastuksen sai ehdotus *Katusoitto*, jonka tiilipintaiset, veistokselliset rakennusmuodot sopivat erityisen hyvin Tuusulan varuskunta-alueen nykyiseen arkkitehtuuriin ja mittakaavaan.

Kunniamaininnat jaettiin ehdottomuudessaan omaleimaiselle ehdotukselle *Permutaatio* sekä ehdotukselle *Napakympy*, jossa tilat kiertyvät viehättävän sisäpihan ympärille.

Edit Bajsz ja Riina Palva

KOLMANNEN PALKINNON SAI
VARMAOTTEINEN JA OMALEIMAINEN
EHDOTUS **AHJO**, JOSSA RAKENNUKSEN
POHJA ON JÄSENNELTY KAUNIIN
SYMMETRISEEN MUOTOON.

Kolmannelle sijalle tuli ehdotus Ahjo, PES-Arkitehdit.

Lunastus Katusoitto.

Lunastus Forum.

Kunniainainnat Napakymppi (yllä), tekijä Schuman & Nordgren Architects Oy, ja Permutaatio, tekijä David Gallo.

Palkintolautakunta

Kunnanvaltuutetut Laura Ävall, Jussi Salonen, Päivö Kuusisto, Pentti Mattila; Marko Härkönen (pj.), arkkitehti SAFA, kuntakehitys ja tekniikka, toimialajohtaja; Jari Wäre, kasvat- ja sivistystoimi, toimialajohtaja; Markus Torvinen, kasvat- ja sivistystoimi, hallintojohtaja; Ritva Lappalainen, arkkitehti SAFA, tilakeskuksen päällikkö; Asko Honkanen, arkkitehti SAFA, kaavoituspäällikkö; Seppo Kärpänen, Tuusulan lukio, rehtori; Timo Rusanen, kansalaisopisto, rehtori; Laura Nurro, Lasten ja nuorten kuvataidekoulu, päätoiminen opettaja; Juha-Pekka Putkonen, musiikkiopisto, rehtori; SAFAn nimeämät arkkitehdit SAFA Riina Palva ja Edit Bajsz

Tekijät

1. palkinto Monikko

Aarti Ollila Ristola Arkkitehdit Oy

Tekijät: Mikki Ristola, Arto Ollila, Erkko Aarti, Kuutti Halinen, Meri Wiikinkoski

2. palkinto Tangram

Arkkitehtitoimisto Piirta

Tekijä: Petri Piirta

Avustajat: Pirkko Piirta, Pekka Piirta, Hanna Sääntti

3. palkinto Ahjo

PES-Arkkitehdit Oy

Tekijät: Pekka Salminen, Jyri Eskola, Simon Richardus, Dou Jian, Guan Xiaojing, Yizhou Zhao

Lunastus Forum

Tekijät: Aaro Artto, Salla Hoppu

Avustaja: Jussi Vakkilainen

Lunastus Katusoitto

Arkkitehtitoimisto Perko

Tekijät: Tomi Perko, Kaisa Sormunen, Eeva Turunen, Laura Deodato

Avustajat: Jaakko Utriainen, Jyri Tartia, Saara Savolainen, Nandara Mendes

Katso tarkemmat tekijätiedot verkosta:

www.safa.fi > Kilpailut.

ARKKI
TEHTUURI
KILPAILUT

KILPAILUKALENTERI

YLEISET KILPAILUT

Asuntoreformi 2018
Kangasalan Lamminrahkan koulukeskus

ALOITUS

28.2.2018
5/2018

SISÄÄNJÄTTÖ

28.5.2018
9/2018

SISÄÄN JÄTETYT YLEISET KILPAILUT

Helsinki High-Rise, suunnittelu- ja toteutuskilpailu
Hakaniemenranta

24.1.2017
23.10.2017

16.5.2017
26.1.2018

KUTSUKILPAILUT

Laajasalon varikon ja asumisen hybridikortteli
Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen Tilkanmäen kampus
Inkoonranta
Suomalais-venäläinen koulu
Laitilan seurakuntatalo,

27.9.2017
13.12.2017
1.2.2018
17.1.2018
4/2018

22.1.2018
21.2.2018
23.3.2018
20.4.2018
9/2018

hankintailmoitus helmikuussa
Tapiolan kulttuurikeskus ja Kulttuuriauktion ympäristö,
hankintailmoitus maaliskuussa

4/2018

9/2018

Julkisiin hankintoihin liittyvät kilpailut

HILMA: www.hankintailmoitukset.fi, SIMAP: simap.europa.eu

ATL:n lakimies- kumppani esittäytyy

ATL ja Asianajotoimisto Susiluoto tekivät viime kesänä sopimuksen lakimiespalveluista. Meille asianajotoimistossa uusi kumppani suunnittelualalta on mieluisa, sillä olemme pitkään tehneet yhteistyötä rakennusalan toimijoiden ja erityisesti konsulttien kanssa.

Asianajotoimistossamme työskentelee 22 henkilöä, joista 15 on asianajajia. Useampi meistä tuntee hyvin rakennusalan toimintaympäristön ja konsulttitoimialan niihin liittyvine normeineen ja sopimusehtoineen. Lisäksi joukossamme on yhtiöoikeutta, immateriaalioikeutta ja liikejuridiikkaa syvällisesti tuntevia kokeneita juristeja.

Vaikka lakimies ei työskentelekään enää ATL:n toimistossa vaan asianajotoimistossa, kynns avun saamiseen on matala. Meidät tavoittaa puhelimitse ja sähköpostitse yhtä helposti kuin ATL:n oman lakimiehen aiemmin. Yhteistyö on lähtenyt käyntiin hyvin, ja avun tarvetta vaikuttaisi olevan erityisesti sopimuskysymyksissä. Kuluneiden kuukausien aikana sähköposti- ja puhelinkonsultoinnin lisäksi toimistomme neuvotteluhuoneessa on selvitelty kasvotusten papereiden äärellä ATL:n jäsenoimiston pulmia.

Neuomme ja toiveemme on, että meitä käytetään aina ja heti, kun minkä tahansa asian oikeudellinen puoli alkaa askarruttaa. Mieluummin liian aikaisin kuin liian myöhään. Asianajalle riidaksi tai muuten vain umpisolmuun kiertynyt tapaus on toki mukava haaste, mutta arkkitehtitoimiston yritystoiminnan ja työn on tarkoitus keskittyä toisenlaisiin haasteisiin. Suosittelemme siis konsultoivaa apuamme, mutta luonnollisesti olemme käytettävissä myös riitatilanteissa. Hankalassa tilanteessa tuomioistuinriidan voi vielä välttää neuvottelemalla. Joukossamme on myös monta koulutettua sovittelijaa.

Paras tapa tutustua on tehdä yhteistyötä. Toivomme, että palvelumme tulee tutuksi ja koette sen hyödylliseksi.

Muutama asia arkkitehtien toimialalta on viime aikoina askarruttanut minua juristina, ja ajattelin jakaa ne tässä. Olen melko varma, että ne ovat askarruttaneet teitäkin.

Epäselvyyttä pääsuunnittelijan tehtävissä

Lupaehdoissa on ainakin pääkaupunkiseudulla muutamia vuosia ollut seuraava kirjaus: "Pääsuunnittelija ja vastaava työnjohtaja valvovat osaltaan työn suorittamisen hyväksyttävien suunnitelmien mukaisesti." Tällä ei varmaankaan tarkoiteta laajentaa pääsuunnittelijan vastuuta ja tehtävää, jotka laki ja asetus määrittelevät. Tuskin halutaan lupaehdon kautta täydentää PS-tehtäväluettelokaan, mikä olisikin outoa sopimussuhteeseen puuttumista.

Työmaavalvontaan viittaava kirjaus kuitenkin vaivaa. Syy on se, että kokemuksesta tiedän, miten eri tavoin osapuolet tällaisia tekstejä lukevat ja ymmärtävät. Joku toimeksiantaja tai tilaaja tulee jonain päivänä esittämään vaatimuksia, joiden taustalla on ajatus pääsuunnittelijan aktiivisesta työmaavalvonnasta. Kun suunnitteluprosessista, suunnitelmien toteuttamisesta ja virheistä on kysymys, tavanomaisia epäilyjä on aika monta: pääsuunnittelija, urakoitsija tai vastaava työnjohtaja, tilaaja tai valvoja ja rakennuttajakonsulttikin (tässä mieltävaltaisessa järjestyksessä).

Sopimuksia tehdessänne tehkää itsellenne ja toimeksiantajallenne selväksi, mitä tuo lupahtokirjaus ei tarkoita. Ette suorita rakennustyön valvontaa ettekä vastaa siitä. Kontrolloitte tietoonne saatettujen, hankkeessa tapahtuvien muutosten siirtymistä suunnitelmiin ja niiden hyväksyttämistä. Osallistutte työmaakokouksiin, katselmuksiin ja tarkastuksiin, ja huomioitte niissä ilmenevät tarpeet suunnittelulle. Itse en keksi enempää. Olen kiitollinen, jos joku teistä käytännön kokemusten perusteella voi minua tässä valistaa.

Huomio konsulttisopimuksiin

Muun muassa vastuunrajoitusehto hillitsee haluja kovistella konsulttia, jos muitakin vastuullisia on tarjolla. Näppituntumani on, että virhetilanteissa konsultteja yritetään aiempaa aktiivisemmin saada vastuuseen. Paras tapa välttää korvausvastuulta on tietenkin tehdä työnsä hyvin ja noudattaa sopi-

”

NEUVOMME JA TOIVEEMME ON, ETTÄ
MEITÄ KÄYTETÄÄN AINA JA HETI, KUN
MINKÄ TAHANSA ASIAN
OIKEUDELLINEN PUOLI ALKAA
ASKARRUTTA. MIELUUMMIN LIIAN
AIKAISIN KUIN LIIAN MYÖHÄÄN.

musta. Toisten toimeksiantajien kanssa voi olla syytä olla sopimussasioissa tarkempi kuin toisten. Helppomallalla pääsee, kun on yhtä tarkka jokaisen kohdalla.

Muutama perusasia kannattaa huomioida: KSE-ehdot menettelytapoineen ja tehtäväluettelot ovat niitä käytettäessä sopimusehtoja, joita on noudatettava. Kannattaa miettiä, sopivatko ne sellaisinaan yhtä hyvin jokaiseen sopimukseen, vai olisiko kenties jotain pyyhittävä yli tai sovittava toisin. Nämä ehdot ja luettelot voivat olla itselle hyvin tutut, mutta ei ole sanottua, että sopijakumppani tuntee ja ymmärtää ne yhtä hyvin tai samalla tavalla.

Pääsuunnittelijan ja arkkitehdin roolit osuvat usein samalle taholle. Pääsuunnittelijan tehtävä on tärkeä ja PS-tehtäväluetteloa seurattaessa työläskin, ja siihen kuuluu vastuuta. Olen nähnyt sopimuksia, joissa pääsuunnittelijan ja arkkitehdin tehtäviä ei hinnoitella erikseen, ja sopimuksia, joissa pääsuunnittelun palkkio on pieni. Vastuunrajoitusehdon kannalta voitaisiin kiistellä siitä, onko ”kokonaispalkkio” näistä tehtävistä yhteensä sovittu palkkio, vai seuraako vastuu tehtäviä erikseen.

Minä tekisin kaksi eri sopimusta tai samassa sopimuksessa erottelisin tehtävät ja palkkiot asiallisesti mitoitettuina. Lisäksi kirjaisin varmuuden vuoksi, että vastuu tarkastellaan tehtäväkohtaisesti. Ainakin tapauksessa, jossa konsultti myi sekä suunnittelun että valvonnan, vakuutusyhtiö tarkasteli suunnittelussa tapahtuneen virheen korvaamista vain siihen kohdennetun palkkion pohjalta.

Jussi Kalliala
Asianajotoimisto Susiluoto Oy
www.susiluoto.com

ATL:n kumppanin, Asianajotoimisto Susiluodon osakas **Jussi Kalliala** esittelee kirjoituksessaan toimistoaan ja kommentoi muutamaa seikkaa arkkitehtitoimistojen työkentältä juristin näkökulmasta.

Jatkossa keräämme ATL:n verkkosivuille Lakiasiat-osiota, johon kootaan kirjoituksia ja usein kysyttyjä kysymyksiä lakiasioista.

Mitä arkkitehtitoimiston tulee tietää henkilörekistereistä?

ATL:n jäsenoimistoille räätälöity koulutus järjestetään Helsingissä **26.3.2018 kello 9–11**, kouluttajana asianajaja **Olli Soulié** Asianajotoimisto Susiluodosta.

Ilmoittaudu koulutukseen Kalle Euroille **28.2.2018** mennessä sähköpostitse kalle.euro@atl.fi. Tarkempi paikka Helsingissä ilmoitetaan osallistujamäärän vahvistuttua.

Seuraathan myös ATL:n uutiskirjettä. Se on kevään aikana tärkein tiedonvälityskanavamme sinä aikana, kun teemme verkkosivuu-uudistusta!

Arto Sipinen 1936–2017

A rkkitehti, professori Arto Sipinen kuoli 23.12.2017 Espoossa 81-vuotiaana. Hän oli syntynyt Helsingissä 20.4.1936. Arkkitehdiksi hän valmistui vuonna 1961 Teknillisestä korkeakoulusta. Sipinen tuli tunnetuksi erityisesti julkisten rakennusten arkkitehtina. Hän suunnitteli useita kulttuurikeskuksia ja kunnantaloja eri puolille Suomea ja lukuisia Jyväskylän yliopiston rakennuksia. Hänelle myönnettiin Pro Finlandia -mitali vuonna 1990 ja rakennustaiteen valtionpalkinto vuonna 1999.

Muistellessaan elämänvaiheitaan Sipinen kertoi haaveileensa arkkitehdin ammatista jo sotalapsena Ruotsissa. Ensimmäinen työpaikka oli arkkitehti Einari Teräsvirran toimisto, jonne hän haki töihin vuonna 1953 kirjoitettuaan ylioppilaaksi. Ensi käyntiään arkkitehtitoimistossa Sipinen muisteli innostavana kokemuksena: Einari Teräsvirta istui valtavan valkoisen pöydän takana, skissipaperirullat ja värikynät pyörivät pöydällä Teräsvirran luonnostellessa kilpailuehdotusta. Nuori työnhakija vakuuttui, että tänne piti päästä.

Opiskeluaikana Sipinen oli töissä muun muassa Alvar Aallon ateljeessa vuosina 1959–1961. Valmistuttuaan arkkitehdiksi hän työskenteli Viljo Revellin toimistossa vuodet 1961–1963. Tämän jälkeen suunnittelu jatkui Olli Kivisen toimistossa; Sipinen oli tehnyt diplomityönsä professori Kiviselle aiheena puutarhakaupunki. Oman arkkitehtitoimiston Sipinen perusti vuonna 1965.

Arto Sipisen elämäntyö muotoutui arkkitehtuurikilpailuissa. Hän teki innostuneesti ja ahkerasti kilpailuehdotuksia koko uransa ajan. Toimeksiannot tulivat lähinnä kilpailuvoittojen kautta. 1960-luvulla hän osallistui aktiivisesti asemakaavakilpailuihin ja menestyi kaikissa. Imatran kaupungintalon kilpailuvoitto 31-vuotiaana (1967; yhdessä Mane Hetzerin kanssa) oli jatkoon kannalta tärkein. Siitä tuli alku Sipisen rakennustaiteellisesti merkittävien julkisten rakennusten sarjalle.

Imatran kaupungintalossa (1970) ilmenivät puhtaasti rationaali systemaattisuus, rakenteellisuus ja neutraali muoto, 1960-luvun pyrkimykset. Kun rakentamisen rationalisointi eteni 1970-luvulla ja tehokkuus jyräsi arkkitehtuurin, Sipinen ryhtyi etsimään keinoja rationalismin monipuolistamiseksi. Rationaalisen kaupungintalossa (1981) hän mursi pelkistetyn muodon vaihtelevien volyymien kokonaisuudeksi. Espoon kulttuurikeskus (1989), jota voi pitää Sipisen päätyönä, toi mukaan abstraktin valkoisuuden ja entistä rikkaamman tilojen ja volyymien variaation. Sisätiloissa puupinnat valkoisuuden parina assosioituvat Aallon arkkitehtuuriin. Nämä ”Sipisen teemat” toistuvat useissa kulttuurirakennuksissa. Valkoisuus oli linkki 1920-luvun modernismiin. Sipinen totesikin työskentelevänsä funktionalismin pohjalta eikä ollut kiinnostunut postmodernismista. Kansainvälisesti Richard Meier kehitti alkuperäistä modernismia samanhenkisesti kuin Sipinen.

Kaupunkisuunnittelussa alkuvaiheen rationalismia edusti Jyväskylän yliopistokilpailun voittanut strukturalistinen ehdotus (1970). Töölönlahden kilpailun voittanut ehdotus (1986) jatkokehittelyvaiheeseen ilmaisee hyvin Sipisen kypsää, monivaihteista arkkitehtuurinäkemystä.

Sipinen arkkitehtuurin vaiheissa voi nähdä yhteyden nuoruuden esikuviin ja kokemuksiin. Alkuvaiheen töiden rationaali selkeys ja rakenteellisuus heijastelevat Revellin vaikutusta. Kulttuurikeskusten monopoliviset tilaratkaisut ja variaatiot puolestaan viestivät Aallon ajattelutavasta.

Revellin toimiston teamwork-työskentelyä Sipinen arvosti ja kehui. Omia kilpailuehdotuksiaan hän kuitenkin hahmotteli yksin, intuitiivisesti usein aamutunneille asti. Hän luonnosteli ehdotuksensa varsin valmiiksi piirtäen kokonaisuuden pienen mittakaavaan, ja muut työntekijät tulivat mukaan vasta kilpailun loppuvaiheessa. Sipinen piti arkkitehtitoimiston optimikokona noin kymmenen työntekijän ryhmää, ja hänen toimistossaan oli suurimmillaan 15 työntekijää. Toimistonsa vetovastuusta hän luopui vuonna 2005; toimistossa Arto Sipisen työtä jatkaa hänen poikansa, arkkitehti Ari Sipinen.

Arto Sipinen tarttui toimeen nopeasti. Hän oli vitaalinen, eteenpäin suuntautuva luonne. Vahva kilpailuvietti kuului hänen luonteenpiirteisiinsä. Töölön poika pelasi nuorena aktiivisesti jalkapalloa HJK:ssa, jonka vankkumattomana kannattajana hän pysyi koko ikänsä. Opiskelujen alettua kilpaileminen jatkui arkkitehtuurikilpailuja työstäen.

Vanhemmiten Sipinen nautti aivan erityisesti leikkimisestä lastenlastensa kanssa. Vaari keksi ja organisoi monenlaisia yhteisiä leikkejä, joissa myös kilpailtiin, ja vaari saattoi usein voittaa. Sipinen järjesti mielellään juhlia ystävilleen ja sai ihmiset viihtymään ympärillään.

Jorma Mukala

Olof Holmberg 1924–2017

Rakennusneuvos, arkkitehti Olof Vilhelm Holmberg kuoli 8.12.2017 Turussa. Hän oli syntynyt 29.7.1924 Sauvossa. Tultuaan ylioppilaaksi vuonna 1943 Turun toisesta lyseosta hän lähti rintamalle radistiksi ja palveli sodan loppuun asti.

Rauhan tultua Holmberg opiskeli rakennusinsinööriksi Tukholmassa. Siellä hän tutustui tulevaan puolisoonsa Ingeriin. Holmbergin valmistuttua he muuttivat Suomeen. Holmberg aloitti opinnot Teknillisessä korkeakoulussa ja suoritti arkkitehtitutkinnon vuonna 1955.

Vuosina 1946–1960 hän työskenteli eri arkkitehtitoimistoissa Tukholmassa, Helsingissä ja Turussa. Lääninarkkitehdiksi Turkuun hänet nimitettiin vuonna 1961. Organisaatiouudistuksen jälkeen hänestä tuli vuonna 1971 rakennushallinnon piirirakennuspäällikkö toimialueenaan Turun ja Porin lääni sekä Ahvenanmaan maakunta. Piirirakennustoimiston tehtäviin kuului valtion rakennusten ylläpito ja korjaushuolto.

Kun 1980-luvulla kiinteistönhoito ja siivoustoimi tulivat uusiksi toimialoiksi, suureni toimiston henkilömäärä huomattavasti. Holmberg onnistui yhdistämään nämä erilaiset henkilöstöryhmät yhdessä toimivaksi kokonaisuudeksi. Apuna oli oma kuntoilukerho, lentopallokenttä ja rantasauna Hirvensalossa. Hän oli alaistensa kunnioittama ja arvostama esimies, vaativa ja oikeudenmukainen. Kun töitä tehtiin, tehtiin töitä. Kun oli juhlan aika, niin juhlintiin.

Vuosina 1978–1982 Holmberg oli Pohjoismaiden ministerineuvoston rakennusalan pohjoismaista yhteistyötä koordinoiva virkamies. Rakennusneuvoksen nimi ja arvo hänelle myönnettiin vuonna 1988. Holmberg toimi Suomen Arkkitehtiliiton liittovaltuuston puheenjohtajana vuosina 1971–1973.

Eläkkeelle Holmberg siirtyi kolmekymmentä vuotta kestäneen virkauran jälkeen vuonna 1991. Eläkkeellä ollessaan hänelle tarjoutui tilaisuus osallistua kansani Tansaniaan rakennettavan kuuorojenkoulun suunnittelutyöhön. Njomben kuuorojenkoulu suunniteltiin kuin nykyaikaiseksi afrikkalaiseksi

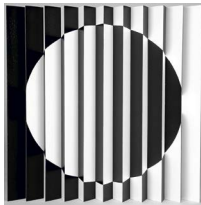
kyläksi, lähelle kaupunkia kauniiseen jokilaaksoon. Holmberg kertoi pitävänsä Afrikan-kokemuksiaan merkittävimminä siten sotavuosien.

Perheellä ja kodilla oli Olofille suuri merkitys. Kesämökki Villa Villekulla Taivassalossa oli levon, virkistykseen ja aherruksenkin paikka, samoin hänen Hirvensalon Pikisaareen (vanhaan merimieskaupunginosaan) suunnitteleman eläkepäivien koti.

Olofia kaipaamaan jäivät lapset Nina, Anders, Matti ja Mikael perhekuntineen, sukulaiset, ystävät sekä laaja työtovereiden joukko.

Seppo Laitakari

Ornamon
Teos
Myynti
10.-18./3.

Uniikkia designia ja taidekäsityötä
SAFAn jäsenet, tervetulleita avajaisiin
pe 9.3. klo 17–19

Kaapelitehdas, Tallberginkatu 1 C, Helsinki
Avoinna arkisin klo 12–18, la-su klo 11–17
ornamo.fi | finnishdesigners.fi | #teosmyynti18
Teoskuva: Seppo Koho, Piste 2017

BUDJETTIHINNAT JA KUSTANNUSARVIOT

Kustannushallinnan asiantuntijapalvelut

- Budjettiarviot
- Vertailulaskelmat
- Tarkat kustannusarviot
- Rakennusriitaselvitykset

KUIN OSA OMAA TIIMIÄSI – OTA YHTEYTTÄ

FMC Laskentapalvelut

www.fmclaskentapalvelut.fi, p. 050-5250 522

PYÖRILLE OMA SÄILYTUSTELINE

AITOA SUOMALAISTA MUOTOILUA
JUHLAN KUNNIAKSI PYÖRÄILYN ARKEEN
SÄILYTTÄMÄLLÄ KÄYTTÖSÄÄLÖS.

ovella®

COMPACT PML-2
*tehokas
säilytysjärjestelmä

Info: ovella@ovella.fi

PYÖRÄNOJAM-IO
*mukava
parkkijärjestelmä

RAKENNUSTEN SUOJAUS

HANSAMEX OY

- lattia- ja laatoituslistat
- törmäyssuojat, käsijohteet
- biostaattiset kestopinnoitteet
- räjähdys- ja savunpoistoluukut

Sauvonrinne 19 • 08500 Lohja
p. 09-5655 010 • info@hansamex.fi
www.hansamex.fi

VÄLISEINÄRATKAISU

HB-PRIMA®

HB-Priima 130 Silence -väliseinääharkot

HB-Priima Silence -väliseinääharkko takaa rakentajan mielen-
rauhan; kivipohjaisen koostumuksensa ja toimivan rakenteensa
ansiosta HB-Priima Silencen ääneneristyskyky on erinomainen.

HB-PRIMA 130 Silence
ääneneristyskyky
48 dB!

ORIGINAL
HB-PRIMA

ERIKOISLASI-IKKUNAT

KLAS1
IKKUNAT

Puh. 0424 552 71, info@klas1.fi, www.klas1.fi

LAKIPALVELUT

Eversheds Asianajotoimisto

Maksuton puhelinneuvonta safalaisille –
apua yksityiselämän oikeusasioihin.
eversheds.fi

NORDMAK

NORDISK MASTER I ARKITEKTONISKT KULTURARV

NORDMAK är för dig som arbetar professionellt med det arkitektoniska kulturarvet och som önskar en påbyggnadsutbildning ovanpå din kandidatexamen.

Du blir en frontfigur i arbetet med att förstå, förstärka och förmedla det arkitektoniska kulturarvet gällande byggnader, urbana miljöer, kulturmiljöer och landskap.

Du tillägnar dig nya kompetenser baserade på teorikunskaper inom fackområdet och lär dig en värdebaserad arbetsmetod för undersökning, dokumentation samt processledning.

NORDMAK skapar fundamentet för att du blir del av ett nordiskt expertnätverk.

SISTA ANSÖKNINGSDAG:
30. APRIL
STUDIESTART:
SEPTEMBER 2018

WWW.AARCH.DK | MM@AARCH.DK

ARKITEKTSKOLEN AARHUS

Kuva: Tim Mejer

Tule viemään arkkitehtiryhmämme kunnianhimoa eteenpäin ja innostamaan meitä jatkuvan kehityksen tiellä. Tutustu tarkemmin ja ilmaise meille kiinnostuksesi nopeasti täytettävällä hakemuksella heti tai viimeistään 15.3. Voit toimia tehtävässä Helsingistä tai Turusta käsin. Katso lisää optiplan.fi/tule_toihin

optiplan

TAMPEREEN TEKNILLINEN YLIOPISTO
TAMPERE UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

Tampereen teknillisen yliopiston arkkitehtuurin laboratorio on arkkitehtuurin ja kaupunkitilan mallintamisen edelläkävijä. Pyrkimys kestäväan rakennettuun ympäristöön, näkemys tilan yhteiskunnallisesta merkityksestä ja avoimuus uusille analyysin ja suunnittelun tekniikoille yhdistävät eri tutkimussuuntia. Asuntosuunnittelu on yksi keskeisimmistä tutkimus- ja opetusaloistamme.

TENURE TRACK, arkkitehtuuri, asuntosuunnittelu

Tenure track -urapolku tarjoaa rekrytoitavalle selkeän mahdollisuuden edetä kyseisen tieteenalan professorin tehtävään. Etsimme nyt lahjakasta tutkijaa, jolla on vahvaa suunnittelukokemusta, syvällistä ymmärrystä asuntosuunnittelun prosesseista, lainsäädännöstä ja määräyksistä, sekä ajankohtaisista ilmiöistä ja haasteista.

Katso lisätietoja tehtävästä ja jätä hakemus osoitteessa www.tut.fi/openpositions.

Hakuaika päättyy 3.4.2018.

Tampereen teknillinen yliopisto (TTY) on noin 1 700 työntekijän ja 8 300 opiskelijan aktiivinen tiedeyhteisö ja haluttu tutkimusmaailman ja elinkeinoelämän kumppani. Tule kehittämään huipputaajien joukkoon kansainvälisessä ja viihtyisässä työympäristössä! www.tut.fi

Etsimme dynaamiseen joukkoomme

GDL-ohjelmoijaa

Oletko kokenut koodaaja tai nopea ja innokas oppimaan? Haemme GDL-ohjelmoijaa asiakasprojekteihin sekä ArchiCADin Peruskirjaston kehittämiseen.

Tarjoamme taitavan ja kivan työyhteisön Helsingin ytimessä, kilpailukykyisen palkan ja paljon antoisia haasteita!

Vapaamuotoiset hakemukset ja lisätiedot:

Severi Virolainen, sv@mad.fi, 020 741 9701
Lauri Melvasalo, lauri@mad.fi, 050 555 1226

Lue lisää GDL:stä: www.mad.fi/palvelut/gdl

Vaasan kaupunki
Vasa stad

**Vaasan kaupunki hakee kaavoitukseen
määräaikaisiin työsuhteisiin**

MAISEMA-ARKKITEHTIA ja

kahta KAAVOITTAJAA

maankäytön moniammatilliseen ja nuorekkaaseen yhdyskuntasuunnittelun asiantuntijajoukkoon.

Hakemukset 9.3.2018 mennessä

Lisätietoja ja hakuohjeet
<https://www.kuntarekry.fi>

ARKKITEHTI | FINNISH ARCHITECTURAL REVIEW

Arkkitehti-lehti hakee toimitussihteeriä

(määräaikainen tehtävä)

Toimitussihteerin tehtävä tarjoaa näköalapaikan suomalaiseen arkkitehtuuriin sekä mahdollisuuden olla mukana *Arkkitehti*-lehden uudistushankkeessa vuoden 2018 aikana.

Toimitussihteerin päätehtäviä ovat tekstien toimittaminen ja käännättäminen, kuvamateriaalien hankinta, numerokohtaisesta aikataulusta huolehtiminen, verkkosivuston päivittäminen sekä lehden tiedotus ja päivittäinen viestintä. Toimitussihteeri osallistuu myös tekstien kirjoittamiseen ja julkaisun sisältöjen ja ulkoasun suunnitteluun päätoimittajan apuna. Työ vaihtelee rytmiltään ja vaatii joustavaa asennetta. Työaika on 28 tuntia viikossa. Määräaikainen työsuhte alkaa maaliskuussa 2018 tai sopimuksen mukaan ja jatkuu helmikuun 2019 loppuun.

EDELLYTÄMME HAKIJALTA

- vähintään kandidaattitason arkkitehtuuriopintoja
- erinomaista suomen ja hyvää englannin kielen kirjallista taitoa
- yhteistyökykyä, tehokkuutta ja tarkkuutta

EDUKSI LUEMME

- kokemuksen printtimediasta ja verkkoympäristöistä
- taitto- ja kuvankäsittelyohjelmien hallitsemisen (InDesign, Photoshop, Acrobat)
- julkaistuja kirjoituksia

Lähetä vapaamuotoinen hakemus, palkkatoive ja CV **8.3.2018 mennessä** osoitteeseen ark@ark.fi.

Lisätietoja:

päätoimittaja Mika Savela

mika.savela@ark.fi, puh. 040 706 6768

Puhelintiedustelut arkisin klo 13–17 | www.ark.fi

*Lisää avoimia työpaikkoja:
www.safa.fi*

Pienoismallitoimisto HELIÖVAARA
www.jaakkoheliovaara.fi
050 4337 499
CNC-työstöt, 3D-tulostus

ARKKITEHDIT

TULE MUKAAN NOPEASTI KASVAVAAN JOUKKOOMME!

HAEMME

- **PÄÄSUUNNITTELIJAA**
- **PROJEKTIPÄÄLLIKKÖÄ**
- **PROJEKTIARKKITEHTIA**

VAATIVIIN LIIKE- JA TEOLLISUUSRAKENNUSTEN SEKÄ JULKISTEN RAKENNUSTEN SUUNNITTELU- JA TUOTANTOALUEIHIN

Hakemukset 25.2.2018 mennessä:
Jukka Kauto
Tel: +358 400 895702
jukka.kauto@kn-arkkitehdit.fi

KAUTO NIKULAINEN arkkitehdit Oy
Riihitontuntie 7 C
02200 Espoo
Finland
<https://www.linkedin.com/company/kauto-nikulainen-arkkitehdit-oy/>

ARKKITEHTITOIMISTO HAVAS ROSBERG OY

Haemme arkkitehtia, rakennusarkkitehtia tai valmistumisvaiheessa olevaa arkkitehtiopiskelijaa monipuolisiin ja pääosin tietomallipohjaisiin suunnittelutöihin Lahteen. Työkaluina Mac ja Archicad. Tehtävät määräytyvät kokemuksen mukaan.

Yhteydenotot: Sauli Havas, 040 708 8607, sauli.havas@havasrosberg.fi

SYNOPSIS
ARCHITECTS

Etsimme kokeneita ja innostuneita

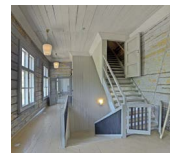
ARKKITEHTEJA

vaataviin ja kiinnostaviin toimitila- ja korjaussuunnittelun sekä kaupallisen kehittämisen hankkeisiin.

Toimistomme sijaitsee
Ruoholahdessa.

rekry@synopsis.fi
www.synopsis.fi

on Pietarsaassa sijaitseva kasvava toimisto, joka on jatkuvasti vahvistanut jalansijaansa Pohjanmaan rakennus- ja korjausprojektien kentällä.

Työpöytämme kautta on kulkenut mm. 1700-luvun kartano, asuinkortteli suojehtuun puutaloympäristö Skataan, Wasa Teaterin korjaus ja laajennus, sekä tulevaisuuden oppimisympäristöjä. Pieni, mutta vireä ja perinteikäs kaupunki taloudellisesti vetovoimaisine lähiseutuineen tarjoaa monipuolisia ja kiinnostavia työtehtäviä ja mahdollisuuden kehittyä arkkitehtina.

Haemme tiimiimme kahta arkkitehtia tai kokenutta ark.yo:ta. Töiden alkamisajankohta jo talvella, mutta viimeistään syksystä lähtien. Ota yhteyttä!

www.laajark.fi

anders@laajark.fi
040 134 6363

sirpa@laajark.fi
040 514 7933

Lisää avoimia työpaikkoja: www.safa.fi

**AUER &
SANDÅS**
architects

Kokenut projektiarkkitehti allianssihankkeeseen

Haemme kokenutta projektiarkkitehtia avainrooliin Jakomäen sydän -allianssijoukkueeseen. Pääset mukaan monipuoliseen ja innovatiiviseen tiimityöhön, jossa tavoitteet asetetaan korkealle ja niihin vastataan yhdessä.

Tule suunnittelemaan kestävää arkkitehtuuria ja uusia oppimisympäristöjä yhdistävää julkista monikäyttäjärakennusta sekä luomaan uutta helsinkiläistä kaupunkiympäristöä.

Vaativuutena on ArchiCAD-BIM -osaaminen. Arvostamme useamman vuoden työkokemusta vaativissa rakennussuunnittelutehtävissä julkisen rakentamisen hankkeissa.

Hakemus ja CV palkkatoiveineen sähköpostitse **claudia@auer-sandas.fi**
Paikka pyritään täyttämään mahdollisimman pian.

Lisätietoja hankkeesta www.uuttahelsinki.fi/jakomaensydan

Jakomäen
ALLIANSSI

Helsinki

Kaupunkiympäristö
helsinkirekry.fi

Kaupunkiympäristön toimiala suunnittelee, rakentaa ja ylläpitää Helsingin kaupunkiympäristöä sekä tarjoaa siihen liittyviä palveluja. Asemakaavoituspalvelu vastaa asemakaavojen laatimisesta sekä asemakaavatason maankäytöllistä harkintaa edellyttävistä asioista. Lue lisää osoitteesta www.hel.fi/kaupunkiymparisto.

Arkkitehti

Haemme pääkaupunkimme kehittämisestä innostunutta suunnittelijaa Kruunuvuorenranta-Vartiosaari -tiimiin. (Työavain 6-39-18)

Liity osaavaan, moniammatilliseen työyhteisöömme ja jätä hakemuksesi 8.3.2018 klo 16 mennessä osoitteessa www.helsinkirekry.fi. Työavaimen numero ohjaa ilmoitukseen.

Helsingin kaupunki edistää henkilöstön yhdenvertaisuutta ja laaja-alaista tasa-arvoa.

HYVÄ Asunto HYVÄÄ Arkkitehtuuria HYVIN Arvostavalle

ASUNTO 120m² OTANIEMESSÄ HEIKKI JA KAIJA SIRENIN SUUNNITTELEMASSA 1962 RAKENNETUSSA MERENRANTATALOSSA, JOSSA PUTKIREMONTTI JUURI VALMISTUNUT. SOITA JA KYSELE LISÄÄ Iiro Toivonen puh 045-666 0202

LOMAOSUUS PROVENCESSA

vuoristokylä / Nizza – Aix-en-Provence
52 m², myytävänä viikot 17–22 ja 23–26
jokinen.pirkko@icloud.com

OLETKO MUUTTAMASSA LAPPEENRANTAAN?

Myytävänä paritalo 3,5 km kaupungin keskustasta.
Hyvin rakennettu ja hoidettu. Klikkaa 780 6621,
niin näet mistä on kysymys! Seppo Aho

TILITOIMISTO A-PALVELU OY

Korkeavuorenkatu 43 D, 00130 HELSINKI
puh. (09) 6801 368
tilitoimisto@apalvelu.fi

ARKKITEHTITOIMISTO HARRIS-KJISIK
Haluatko mukaan?

Haemme Archicad-taitoisia, kokeneita projektiaarkkitehteja, sisustusarkkitehteja ja arkkitehtiopiskelijoita monipuolisiin rakennus- ja kaupunkisuunnittelutehtäviin.

Arvostamme näkemystä, avoimuutta, rautaista ammattitaitoa sekä 3d-osaamista ja bim-taitoja.

Vapaamuotiset lyhyet hakemukset ja portfolio otsikolla "Seikkailuun H-K:lle" 2.4. mennessä:
office@h-k.fi

www.h-k.fi

ARKKITEHTI Työavain 27-160-2018

Haemme Puolustushallinnon rakennuslaitoksen keskusyksikköön rakennuttamisen toimialalle arkkitehtia monipuolisiin tarveselvitys-, hankesuunnittelu-, projektinjohto- sekä alueiden ja tilankäytön asiantuntijatehtäviin.

Tarjoamme näköalapaikan maamme rakentamiseen ja mahdollisuuden työskennellä ajanmukaisin välinein itseään ja työympäristöään kehittäen. Keskusyksikkömme sijaitsee Haminassa. Työskentely tapahtuu toimipisteessämme Helsingissä ja työtehtäviin kuuluu käyntejä Haminassa.

Hakijalta edellytämme tehtävän mukaista tutkintoa ja suunnittelu-, rakennuttamis- tai muuta tehtävään soveltuvaa työkokemusta vähintään 5 vuotta sekä suomen kielen erinomaista suullista ja kirjallista taitoa. Toivomme hakijalta yhteistyökykyä sekä innostunutta, ennakkoluulotonta ja kehityshaluista asennetta. Tehtävään ehdolla olevasta hakijasta tehdään perusmuotoinen henkilöturvallisuusselvitys.

Lisätietoja: www.phrakl.fi ja toimialajohtaja Raimo Jokela, puh. 0299 83 1320.

Haku aika päättyy 15.3.2018 kello 16:15. Tehtävä on vakinainen ja alkaa 1.5.2018 tai sopimuksen mukaan.

Katso tarkempi tehtäväkuvaus ja hakuohjeet työavaimen mukaan osoitteesta: www.valtiolle.fi

TYÖURIA TULEVAISUUDEN SUUNNITTELIJOILLE

Haemme suunnittelutoimisto
WasaPlanin kasvavaan joukkoon sinua,

➔ **Arkkitehti (SAFA)**

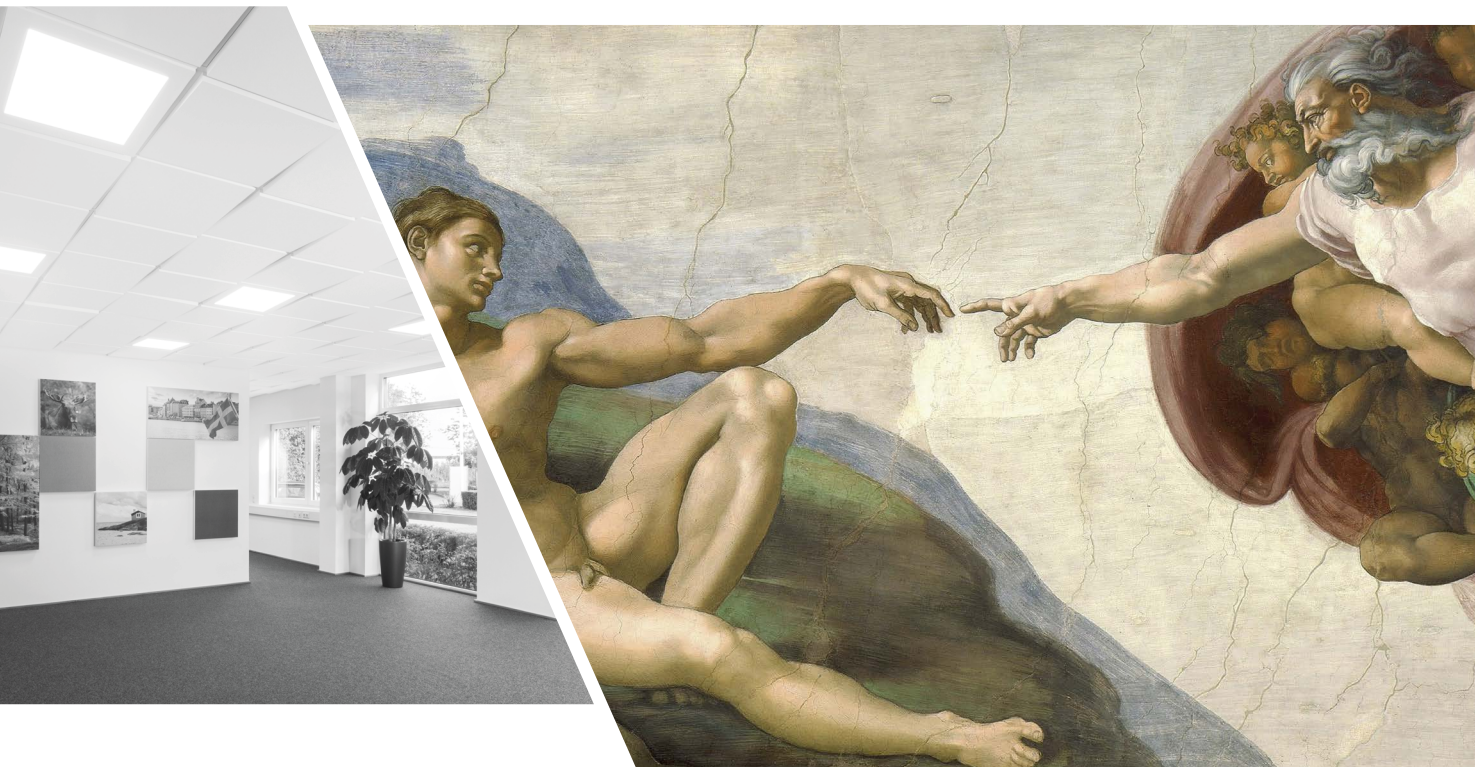
Tutustu uratarinoihin ja avoimiin paikkoihin:
ura.wasagroup.fi

WASAPLAN

Ecophon Focus™ Ez

Uniikki alakatto kerää katseet

Innovatiivinen Ecophon Focus -järjestelmä tarjoaa entistäkin enemmän inspiraatiota akustisen alakaton suunnitteluun – kattava reunamallivalikoima, 16 kaunista väriä sekä uniikki uutuustuote Focus™ Ez, jonka kolmiulotteinen vino reunamuoto lisää alakaton ilmettä. Entä jos se olisikin katto, joka saa päät kääntymään?

Tutustu Focus-uutuuteen focusEz.fi -sivulla ja osallistu Rooman matkan arvontaan 28.2. mennessä.

Lisää akustiikkaratkaisusta osoitteesta ecophon.fi.